การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม
กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล
นางสาวอมรรัตน์ วังตา

โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปีการศึกษา 2569

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม
กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล
นางสาวอมรรัตน์ วังตา

โครงงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567
ประเภทวิชาบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการบัญชี
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
ปีการศึกษา 2569

Cost and Return Analysis of Indigo Cotton Fabric Production
A Case Study of Lee & Mee Cotton Fabric Shop

Miss piyathida piyakoson
Miss Amonrat Wangta

This project is submitted in partial fulfillment of the requirements for
the Higher Certificate of Vocational Education Curriculum B.E. 2024
in Business Administration Accounting Major
Phrae Vocational College
Academic Year 2026

ใบรับรองผลการสอบวิชาโครงงาน

เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม
กรณีศึกษา ร้านสี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

โดย

นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล
นางสาวอมรรัตน์ วังตา

หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
สาขาวิชา การบัญชี
อาจารย์ที่ปรึกษาวิชาโครงงาน นายยุทธนา เขียวนิล

คณะกรรมการสอบวิชาโครงงาน	ลายมือชื่อ
1. นางสาวแก้วใจ ดวงมณี	.....
2. นางสาวปาริชาต สวยรูป	.....
3. นางสาวสุภาพร ธนะขว้าง	.....
4. นางสาวไพริน จินดา	.....
5. นายยุทธนา เขียวนิล	.....

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 31 ส.ค. 2569 ระหว่างเวลา 08.00 – 16.00 น.
สถานที่สอบ ห้อง 512 แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

อนุมัติผลการสอบ

ว่าที่ร้อยตรี .....
(เรวัธ จิตจง)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2569

หัวข้อโครงงาน การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

นักศึกษา นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล **รหัสประจำตัว** 68302010072
นางสาวอมรรัตน์ วังตา **รหัสประจำตัว** 68302010084

หลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2567

สาขาวิชา การบัญชี **สาขางาน** การบัญชี

พ.ศ. 2569

ครูที่ปรึกษา นายยุทธนา เขียวนิล

บทคัดย่อ

โครงงานวิชาชีพ เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย 2) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย และ 3) เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิที่รวบรวมจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์การผลิตจริงจากร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายระยะเวลาตั้งแต่ 18 พฤษภาคม ถึง 14 กันยายน พ.ศ 2569 โดยใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีต้นทุน

ผลการศึกษาพบว่า ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ผลิตและจำหน่ายเสื้อหม้อห้อม กางเกงหม้อห้อม เสื้อผ้าฝ้าย กระเป๋าผ้า และของที่ระลึก โดยมีต้นทุนการผลิตทั้งสิ้น 76,650 บาทต่อรอบการผลิต ประกอบด้วย 1) วัตถุดิบทางตรง 40,650 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.03 2) ค่าแรงทางตรง 12,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 15.66 และ 3) ค่าใช้จ่ายในการผลิต 24,00 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.31 นอกจากนี้ ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้า มีผลตอบแทนจากการผลิตและจำหน่ายเท่ากับ73,350 บาท จากราคาขาย150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.90 รายได้ดังกล่าวเกิดจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หลายประเภทและผ่านหลายช่องทาง จึงช่วยให้กิจการมีช่องทางในการสร้างรายได้มากกว่าการพึ่งพาการจำหน่ายผ่านช่องทางใดช่องทางหนึ่งเพียงช่องทางเดียว ผลการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่ากิจการสามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง และการควบคุมต้นทุน การวางแผนการผลิต และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของลูกค้า เป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มผลตอบแทนของกิจการ

คำสำคัญ: ต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน ผ้าหม้อห้อม ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

Project Title Cost and Return Analysis of Indigo Cotton Fabric Production: A Case Study of Lee & Mee Cotton Fabric Shop

Students Miss Piyathida Piyakoson Student ID 68302010072
Miss Amonrat Wangta Student ID 68302010084

Degree Higher Vocational Certificate Program (B.E. 2024)

Programme Accounting

Year 2026

Thesis Advisor Mr. Yutthana Kheawnin

ABSTRACT

The vocational project entitled “Cost and Return Analysis of Indigo-dyed Fabric Production: A Case Study of Lee & Mee Phafai Shop” aimed to: 1) study the general information and production process of indigo-dyed fabric at Lee & Mee Phafai Shop; 2) analyze the production costs of indigo-dyed fabric at Lee & Mee Phafai Shop; and 3) analyze the returns from indigo-dyed fabric production at Lee & Mee Phafai Shop. The data used in this study were primary data collected through in-depth interviews and observations of the actual production process at Lee & Mee Phafai Shop from May 18 to September 14, 2026. An interview form was used as the data collection instrument. The data were analyzed using descriptive statistics and cost accounting analysis.

The study found that Lee & Mee Cotton Shop produces and sells mo hom shirts, mo hom trousers, cotton clothing, fabric bags, and souvenirs. The total production cost was 76,650 baht per production cycle, consisting of: 1) direct materials of 40,650 baht, accounting for 53.03%; 2) direct labor costs of 12,000 baht, accounting for 15.66%; and 3) manufacturing overhead of 24,000 baht, accounting for 31.31%.In addition, Lee & Mee Cotton Shop generated a return from production and sales of 73,350 baht from a selling price of 150,000 baht, representing 48.90%. The revenue was generated from the sales of various types of products through multiple distribution channels. This allows the business to have more opportunities to generate income rather than relying on only one sales channel.The findings indicate that the business is able to generate continuous revenue. Effective cost control, production planning, and product development that meets customer needs are important approaches to increasing the business’s return.

.

Keywords : Production Cost, Return, Indigo-dyed Fabric, Lee & Mee Pha Fai Shop

กิตติกรรมประกาศ

โครงงานวิชาชีพ เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาและคำแนะนำจากจากคุณครู ยุทธนา เขียวนิล ครูประจำวิชาที่ได้ให้คำแนะนำ ให้ความรู้ และให้คำปรึกษาในการจัดทำโครงงาน ตลอดจนช่วยตรวจสอบและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนโครงงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ นายแทนดิลก หล้าคำมี ผู้ประกอบการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ที่ได้เสียสละเวลาในการให้ข้อมูลและให้ความอนุเคราะห์ในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกิจการ กระบวนการผลิต วัตถุดิบ ต้นทุนการผลิต ค่าแรงงาน ค่าใช้จ่ายในการผลิต รายได้ ผลตอบแทน รวมถึงปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาธุรกิจ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการจัดทำโครงงานและการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานจริงของกิจการ

ผู้จัดทำขอขอบพระคุณ คุณครูปาริชาต สวยรูป คุณครูสุภาพร ธนะขว้าง และคุณครูไพรินจินดา ที่ได้กรุณาตรวจสอบและประเมินแบบสัมภาษณ์ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะและคำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้แบบสัมภาษณ์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงานมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ผู้จัดทำขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน ๆ และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาการจัดทำโครงงาน จนทำให้โครงงานฉบับนี้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า โครงงานเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ผู้ที่สนใจเกี่ยวกับการผลิตผ้าหม้อห้อม ตลอดจนผู้ที่ต้องการศึกษาเกี่ยวกับต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจประเภทเดียวกันต่อไป หากโครงงานฉบับนี้มีข้อบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้จัดทำขอน้อมรับคำแนะนำและขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล

นางสาวอมรรัตน์ วังตา

ผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของโครงงาน	2
ขอบเขตของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ข้อมูลทั่วไปของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย	5
แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	6
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลตอบแทน	10
แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน	16
แนวคิดเกี่ยวกับระยะเวลาคืนทุน	19
แนวคิดและความเป็นมาของผ้าหม้อห้อม	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 วิธีการดำเนินโครงงาน	
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
เครื่องมือที่ใช้ในการทำโครงงาน	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูล	34
สถิติที่ใช้ในการทำโครงงาน	35
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และกิจการ	41
ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต	47
ข้อมูลเกี่ยวกับผลตอบแทน	48
ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาธุรกิจ	48
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการศึกษา	50
อภิปรายผล	51
ข้อเสนอแนะ	53
บรรณานุกรม	55
ภาคผนวก	58
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย	59
ภาคผนวก ข สำเนาหนังสือราชการ	61
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์ในการวิจัย	64
ภาคผนวก ง สรุปแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย	71
ภาคผนวก จ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์	77
ภาคผนวก ฉ สรุปดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์	80
ภาคผนวก ช ภาพถ่ายในการดำเนินการวิจัย	83
ภาคผนวก ซ หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ	86

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	วัตถุดิบทางตรงที่ใช้ในการผลิต 1 รอบการผลิต	47
4.2	ผลการศึกษาของการผลิตต่อรอบ	48

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	จุดคุ้มทุน	20
2	การจัดเตรียมผ้าดิบสำหรับการผลิตผ้าหม้อห้อม	40
3	การจัดทำลวดลายผ้าหม้อห้อม	40
4	การออกแบบลวดลายผ้าหม้อห้อม	41
5	การออกแบบเสื้อและจัดทำแพทเทิร์น	41
6	การตัดผ้าตามแบบแพทเทิร์น	42
7	การเย็บประกอบผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อม	42
8	การตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อม	43
9	ผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมสำเร็จรูปพร้อมจำหน่าย	43
10	กระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อม (Flowchart)	44

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ผ้าหม้อห้อมเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นของจังหวัดแพร่ ซึ่งเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติจากต้นห้อมที่สืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน นอกจากจะสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชุมชนแล้ว ยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อเสียงและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศให้ความสำคัญกับผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสินค้าที่มีเรื่องราวทางวัฒนธรรม ส่งผลให้ผ้าหม้อห้อมได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นทั้งในรูปแบบผ้าผืน เสื้อผ้าสำเร็จรูป และผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่น ๆ ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริหารจัดการต้นทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถกำหนดราคาจำหน่ายที่เหมาะสมและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของกิจการได้อย่างยั่งยืน (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

ผู้ประกอบการผ้าหม้อห้อมส่วนใหญ่ยังดำเนินกิจการในลักษณะวิสาหกิจชุมชนหรือธุรกิจครอบครัว ซึ่งมักประสบปัญหาในการจัดทำบัญชีต้นทุน การรวบรวมข้อมูลค่าใช้จ่าย และการคำนวณต้นทุนที่แท้จริง ส่งผลให้การกำหนดราคาจำหน่ายอาศัยประสบการณ์มากกว่าข้อมูลทางบัญชี อีกทั้งค่าใช้จ่ายบางรายการ เช่น ค่าแรงงานของสมาชิกในครอบครัว ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์ และค่าใช้จ่ายแฝงอื่น ๆ มักไม่ได้ถูกนำมาคำนวณรวมเป็นต้นทุนการผลิต ทำให้ต้นทุนที่คำนวณได้ต่ำกว่าความเป็นจริง ส่งผลต่อการวางแผนการผลิต การกำหนดราคา และการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นการวิเคราะห์ต้นทุนอย่างถูกต้องจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันได้ในระยะยาว (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566; จิรนันท์ บุพพัณหสมัย, 2566)

นอกจากการวิเคราะห์ต้นทุนแล้ว การวิเคราะห์ผลตอบแทนยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ โดยพิจารณาจากรายได้ ต้นทุน กำไรขั้นต้น จุดคุ้มทุน และตัวชี้วัดทางการเงินอื่น ๆ เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย และการขยายกิจการในอนาคต ผลการศึกษาหลายงานวิจัยพบว่าผู้ประกอบการที่มีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนอย่างเป็นระบบ จะสามารถบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันได้ดีกว่าผู้ประกอบการที่ไม่มีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินอย่างชัดเจน (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567;(กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้จัดทำจึงมีความสนใจศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าหม้อห้อมของ ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิตที่แท้จริงทั้งด้านวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต รวมถึงวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงินจากการดำเนินธุรกิจ โดยใช้เครื่องมือทางการบัญชีและการวิเคราะห์ทางการเงินในการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงาน อาทิ การวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน เพื่อให้ทราบถึงความคุ้มค่าในการดำเนินธุรกิจและศักยภาพในการสร้างผลกำไรของกิจการ ผลการศึกษาที่ได้รับจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย การควบคุมต้นทุน การบริหารทรัพยากร และการตัดสินใจด้านการลงทุนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มมูลค่าสินค้า และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดในปัจจุบัน ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน นักวิจัย และผู้ที่สนใจศึกษาการบริหารต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมและผลิตภัณฑ์หัตถกรรมชุมชนในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

1.2.2 เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาข้อมูลทั่วไปของกิจการ กระบวนการผลิต และการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผ้าหม้อห้อม ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต รวมถึงการวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ ได้แก่ รายได้ ต้นทุนรวม กำไร จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุนของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการศึกษาที่ ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ซึ่งเป็นผู้ประกอบการผลิตและจำหน่ายผ้าหม้อห้อมในจังหวัดแพร่

1.3.3 ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้ คือ เจ้าของกิจการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายซึ่งเป็นผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ กระบวนการผลิต ต้นทุนการผลิต และผลตอบแทนของกิจการ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

1.3.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และจัดทำรายงานวิจัยระหว่างวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2569 ถึงวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2569

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4.1 ทำให้ทราบข้อมูลทั่วไปและกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

1.4.2 ทำให้ทราบต้นทุนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและควบคุมต้นทุนการผลิต

1.4.3 ทำให้ทราบผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และพัฒนาการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.5.1 ผ้าหม้อห้อม หมายถึง ผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่ผ่านกระบวนการย้อมด้วยสีธรรมชาติจากต้นห้อม (Indigofera tinctoria) หรือพืชที่ให้สีคราม โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่นในการหมักและย้อมผ้าทำให้ได้สีครามที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดแพร่ ซึ่งสามารถนำมาตัดเย็บเป็นเสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย และผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่น ๆ ทั้งนี้ ในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมที่ผลิตและจำหน่ายโดย ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

1.5.2 ต้นทุนการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบจนถึงการได้ผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ประกอบด้วย ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง เช่น ผ้าฝ้าย สีห้อม ด้าย กระดุม และวัสดุที่ใช้ในการผลิต ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง ได้แก่ ค่าจ้างหรือค่าแรง

ของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรง และ ค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าอุปกรณ์ ค่าเสื่อมราคาเครื่องมือ และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ซึ่งใช้เป็นข้อมูลในการคำนวณต้นทุนการผลิตของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

1.5.3 ผลตอบแทน หมายถึง ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่กิจการได้รับจากการผลิตและจำหน่ายผ้าหม้อห้อม โดยพิจารณาจากรายได้จากการจำหน่ายสินค้า เปรียบเทียบกับต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมด เพื่อวิเคราะห์กำไร ความคุ้มค่าในการดำเนินธุรกิจ จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน ซึ่งเป็นข้อมูลที่ใช้ประเมินประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการ

1.5.4 การวิเคราะห์ต้นทุน หมายถึง กระบวนการรวบรวม จำแนก และคำนวณต้นทุนที่เกิดขึ้นในการผลิตผ้าหม้อห้อม เพื่อให้ทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริง โดยวิเคราะห์องค์ประกอบของต้นทุนแต่ละประเภท ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการควบคุมต้นทุน การกำหนดราคาจำหน่าย และการวางแผนการดำเนินธุรกิจ

1.5.5 การวิเคราะห์ผลตอบแทน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินของกิจการ โดยนำข้อมูลด้านรายได้ ต้นทุน และค่าใช้จ่ายมาประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบกำไร ความคุ้มค่าในการลงทุน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน ซึ่งสามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการพัฒนาการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บทที่2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงงานวิชาชีพเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ผู้จัดทำได้ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาและเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

2.2 แนวคิดและความเป็นมาของผ้าหม้อห้อม

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลตอบแทน

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even Point)

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เป็นผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจด้านการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายและผ้าหม้อห้อม ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่มีเอกลักษณ์ของจังหวัดแพร่ โดยมุ่งเน้นการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความร่วมสมัย เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ ร้านมีการนำผ้าฝ้ายคุณภาพดีมาผ่านกระบวนการย้อมด้วยสีธรรมชาติจากต้นห้อม ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ของผ้าหม้อห้อมจังหวัดแพร่ และพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย เช่น เสื้อ กางเกง เดรส เสื้อคลุม กระเป๋า ผ้าพันคอ และของที่ระลึกต่าง ๆ

แนวทางการดำเนินธุรกิจของร้านลี่ & มี่ ให้ความสำคัญกับการรักษาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การคัดเลือกวัตถุดิบ การย้อมผ้าด้วยกรรมวิธีที่สืบทอดจากภูมิปัญญาท้องถิ่น การตัดเย็บอย่างประณีต และการออกแบบที่ผสมผสานระหว่างเอกลักษณ์ของผ้าหม้อห้อมกับแฟชั่นร่วมสมัย ทำให้ผลิตภัณฑ์สามารถสวมใส่ได้ในชีวิตประจำวัน และช่วยเพิ่มมูลค่าให้กับผ้าหม้อห้อมซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์พื้นเมืองของจังหวัดแพร่

นอกจากการจำหน่ายสินค้าผ่านหน้าร้านแล้ว ร้านลี่ & มี่ ยังให้ความสำคัญกับการตลาดออนไลน์ โดยมีการประชาสัมพันธ์และจำหน่ายสินค้าผ่านเว็บไซต์ของร้าน รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ เช่น Facebook ซึ่งช่วยให้ลูกค้าสามารถเข้าถึงข้อมูลสินค้า สั่งซื้อสินค้า และติดตามผลิตภัณฑ์ใหม่ได้

สะดวกมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ร้านสามารถขยายฐานลูกค้าไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับผ้าหม้อห้อมจังหวัดแพร่ในวงกว้าง

เว็บไซต์ของร้าน : LIE & MIE MORHOM

Facebook : LIE & MIE MORHOM Official

วิดีโอแนะนำร้าน : Facebook Video – LIE & MIE MORHOM

ร้านลี่ & มี่ ยังมีบทบาทในการอนุรักษ์และเผยแพร่ภูมิปัญญาการผลิตผ้าหม้อห้อมของจังหวัดแพร่ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้รับการสืบทอดมาอย่างยาวนาน โดยมีการประยุกต์ใช้แนวคิดการออกแบบสมัยใหม่ควบคู่กับเทคนิคการย้อมผ้าแบบดั้งเดิม ทำให้ผลิตภัณฑ์มีเอกลักษณ์ สะท้อนอัตลักษณ์ของท้องถิ่น และสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของจังหวัดแพร่ควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

จากข้อมูลทั่วไปของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ พบว่า ร้านมีศักยภาพในการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมที่มีคุณภาพ โดยผสมผสานภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ากับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาดสมัยใหม่ จึงเหมาะสมที่จะใช้เป็นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุนของการผลิตผ้าหม้อห้อมในการศึกษาครั้งนี้

2.2 แนวคิดและความเป็นมาของผ้าหม้อห้อม

ผ้าหม้อห้อมเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวจังหวัดแพร่มาอย่างยาวนาน โดยเกิดจากภูมิปัญญาท้องถิ่นในการนำต้นห้อมมาหมักและสกัดสีธรรมชาติเพื่อใช้ในการย้อมผ้า จนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ทั้งด้านสีสัน ลวดลาย และกรรมวิธีการผลิตที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น ปัจจุบันผ้าหม้อห้อมไม่ได้เป็นเพียงเครื่องนุ่งห่มสำหรับใช้ในชีวิตประจำวันเท่านั้น แต่ยังได้รับการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่หลากหลาย สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ชุมชน สร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ และเป็นสินค้าเชิงวัฒนธรรมที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้น การศึกษาความหมาย ความเป็นมา และลักษณะของผ้าหม้อห้อม จึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการผลิต ต้นทุน และผลตอบแทนของกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

2.2.1 ความหมายของผ้าหม้อห้อม

ผ้าหม้อห้อม หมายถึง ผ้าที่ผ่านกระบวนการย้อมด้วยสีธรรมชาติจากต้นห้อม (Indigofera tinctoria) ซึ่งเป็นพืชที่ให้สีคราม โดยอาศัยภูมิปัญญาพื้นบ้านในการหมักน้ำห้อมและย้อมผ้าตามกรรมวิธีดั้งเดิม ทำให้ได้ผ้าที่มีสีครามเป็นเอกลักษณ์ เนื้อผ้ามีความสวยงาม สีติดทนนาน และมีคุณสมบัติระบายอากาศได้ดี นิยมใช้ผ้าฝ้ายเป็นวัตถุดิบหลักในการผลิต เนื่องจากสามารถดูดซับสีได้ดีและเหมาะสำหรับการสวมใส่ในสภาพอากาศร้อน (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

ผ้าหม้อห้อมถือเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมที่สะท้อนถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นและอัตลักษณ์ของจังหวัดแพร่ โดยมีการสืบทอดองค์ความรู้เกี่ยวกับการปลูกต้นห้อม การหมักสี และการย้อมผ้าจากบรรพบุรุษสู่คนรุ่นหลังอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันมีการพัฒนารูปแบบและลวดลายของผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลาย เช่น เสื้อ กางเกง กระโปรง กระเป๋า ผ้าพันคอ และของใช้ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศ (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566)

นอกจากจะเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมแล้ว ผ้าหม้อห้อมยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดแพร่ อีกทั้งยังช่วยอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากของชุมชนให้เติบโตอย่างยั่งยืน จึงนับเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของประเทศไทย (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

2.2.2 ประวัติความเป็นมาของผ้าหม้อห้อม

ผ้าหม้อห้อมเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่มีประวัติความเป็นมายาวนานและเป็นสัญลักษณ์สำคัญของจังหวัดแพร่ คำว่า "หม้อห้อม" มีที่มาจากการนำต้นห้อมมาหมักในภาชนะหรือหม้อ เพื่อให้เกิดสีธรรมชาติสำหรับใช้ย้อมผ้า ก่อนนำผ้าฝ้ายลงย้อมจนได้สีครามเข้มอันเป็นเอกลักษณ์ภูมิปัญญาการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติดังกล่าวได้รับการสืบทอดจากบรรพบุรุษสู่คนรุ่นหลัง และยังคงได้รับการอนุรักษ์มาจนถึงปัจจุบัน (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

ในอดีต ผ้าหม้อห้อมถูกผลิตขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องนุ่งห่มในชีวิตประจำวันของชาวบ้าน เนื่องจากผ้าฝ้ายมีคุณสมบัติระบายอากาศได้ดี สวมใส่สบาย และสีครามจากต้นห้อมมีความคงทน ต่อมามีการพัฒนารูปแบบการผลิตให้มีความหลากหลาย ทั้งด้านลวดลาย เทคนิคการย้อม และการตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เสื้อ กางเกง กระเป๋า ผ้าพันคอ และของที่ระลึก เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคและเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566)

ปัจจุบันผ้าหม้อห้อมได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนในด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างตราสินค้า และการขยายช่องทางการตลาด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ส่งผลให้ผ้าหม้อห้อมกลายเป็นผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดแพร่ อีกทั้งยังเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

2.2.3 ลักษณะและเอกลักษณ์ของผ้าหม้อห้อม

ผ้าหม้อห้อมเป็นผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่มีลักษณะโดดเด่นจากการย้อมด้วยสีธรรมชาติที่ได้จากต้นห้อม ทำให้เนื้อผ้ามีสีครามหรือสีน้ำเงินเข้มอันเป็นเอกลักษณ์ สีที่ได้จากการย้อมมีความนุ่มนวล ไม่ฉูดฉาด และมีเสน่ห์เฉพาะตัว อีกทั้งยังมีความคงทนต่อการใช้งานเมื่อผ่านกระบวนการย้อมและการ

ดูแลรักษาที่ถูกต้อง ผ้าหม้อห้อมส่วนใหญ่นิยมใช้ผ้าฝ้ายเป็นวัตถุดิบหลัก เนื่องจากมีคุณสมบัติระบายอากาศได้ดี ซึมซับเหงื่อได้ดี สวมใส่สบาย และเหมาะกับสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

เอกลักษณ์ที่สำคัญของผ้าหม้อห้อม คือ กระบวนการย้อมสีด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน โดยใช้การหมักต้นห้อมเพื่อให้เกิดสีธรรมชาติ ก่อนนำผ้ามาย้อมหลายครั้งจนได้เฉดสีตามต้องการ ส่งผลให้สีของผ้าแต่ละผืนมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ซึ่งถือเป็นเสน่ห์ของงานหัตถกรรมที่ไม่สามารถผลิตได้เหมือนกันทุกชิ้น นอกจากนี้ ผู้ผลิตยังมีการสร้างสรรค์ลวดลายด้วยเทคนิคต่าง ๆ เช่น การมัดย้อม การเขียนเทียน และการพิมพ์ลาย เพื่อเพิ่มความหลากหลายและมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566)

ปัจจุบันผ้าหม้อห้อมได้รับการพัฒนาให้มีรูปแบบที่ทันสมัยและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น โดยมีการนำไปตัดเย็บเป็นเสื้อผ้าแฟชั่น เครื่องแต่งกาย กระเป๋า ผ้าพันคอ ของตกแต่งบ้าน และของที่ระลึก ส่งผลให้ผ้าหม้อห้อมไม่เพียงแต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดแพร่เท่านั้น แต่ยังเป็นสินค้าที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม สร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชน รวมทั้งส่งเสริมเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

2.2.4 กระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อม

กระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน โดยใช้สีธรรมชาติจากต้นห้อมเป็นวัตถุดิบหลักในการย้อมผ้า ซึ่งแต่ละขั้นตอนต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และความละเอียดรอบคอบ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ สีติดทนนาน และคงเอกลักษณ์ของผ้าหม้อห้อม (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

1) การเตรียมวัตถุดิบ เป็นขั้นตอนการคัดเลือกผ้าฝ้ายหรือผ้าที่เหมาะสมสำหรับการย้อมสีธรรมชาติ จากนั้นทำความสะอาดผ้าเพื่อขจัดสิ่งสกปรกและสารเคลือบผิว พร้อมทั้งเตรียมต้นห้อมและวัตถุดิบที่ใช้ในการหมักน้ำห้อม เพื่อให้พร้อมสำหรับกระบวนการย้อมผ้า (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566)

2) การหมักน้ำห้อม เป็นการนำต้นห้อมมาหมักร่วมกับส่วนผสมต่าง ๆ ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น จนเกิดน้ำหมักที่มีคุณสมบัติให้สีครามตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นขั้นตอนสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพและความคงทนของสีผ้าหม้อห้อม (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

3) การย้อมผ้า นำผ้าที่เตรียมไว้ลงย้อมในหม้อน้ำห้อมหลายครั้ง เพื่อให้สีซึมเข้าสู่เส้นใยผ้าอย่างทั่วถึง หลังจากย้อมแต่ละครั้งจะนำผ้าขึ้นสัมผัสอากาศ เพื่อให้เกิดปฏิกิริยาออกซิเดชันจนเปลี่ยนเป็นสีคราม หากต้องการสีที่เข้มขึ้นจะทำการย้อมซ้ำหลายรอบจนได้เฉดสีตามต้องการ (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

4) การล้างและตากแห้ง เมื่อย้อมเสร็จแล้ว จะนำผ้าไปล้างด้วยน้ำสะอาดเพื่อล้างสีส่วนเกินออก จากนั้นนำไปตากในที่อากาศถ่ายเทจนแห้งสนิท เพื่อให้สีติดทนและคงคุณภาพของเนื้อผ้า (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566)

5) การตัดเย็บและแปรรูปผลิตภัณฑ์ หลังจากผ้าแห้งและผ่านการรีดเรียบร้อยแล้ว จะนำไปตัดเย็บหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น เสื้อ กางเกง กระโปรง กระเป๋า ผ้าพันคอ และของใช้หรือของที่ระลึก เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์และตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

6) การตรวจสอบคุณภาพและการจำหน่าย ก่อนนำผลิตภัณฑ์ออกจำหน่าย จะมีการตรวจสอบคุณภาพของสินค้า ทั้งด้านสี ลวดลาย การตัดเย็บ และความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้มาตรฐาน จากนั้นจึงจำหน่ายผ่านหน้าร้าน งานแสดงสินค้า และช่องทางออนไลน์ ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

จากกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการผลิตแต่ละขั้นตอนตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบ การหมักน้ำห้อม การย้อมผ้า การล้างและตากแห้ง การตัดเย็บ ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพ ล้วนเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญและส่งผลต่อต้นทุนการผลิต คุณภาพของผลิตภัณฑ์ และผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องบริหารจัดการกระบวนการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้สามารถควบคุมต้นทุน เพิ่มคุณภาพสินค้า และสร้างความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

2.2.5 ความสำคัญของผ้าหม้อห้อม

ผ้าหม้อห้อมเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่มีความสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของจังหวัดแพร่ เนื่องจากเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานจากบรรพบุรุษสู่คนรุ่นหลัง โดยสะท้อนถึงวิถีชีวิต ความเชื่อ และเอกลักษณ์ของชุมชนผ่านกระบวนการย้อมผ้าด้วยสีธรรมชาติจากต้นห้อม ซึ่งนับเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่ต่อไป (ปฐมชัย กรเลิศ, 2563)

ในด้านเศรษฐกิจ ผ้าหม้อห้อมมีบทบาทสำคัญในการสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ วิสาหกิจชุมชน และประชาชนในพื้นที่จังหวัดแพร่ โดยมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายทั้งด้านรูปแบบ ลวดลาย และการใช้งาน เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ส่งผลให้สามารถเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์และสร้างโอกาสในการแข่งขันทั้งในตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศ (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

นอกจากนี้ ผ้าหม้อห้อมยังมีความสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของจังหวัดแพร่ โดยนักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้กระบวนการผลิต ทดลองย้อมผ้าด้วยตนเอง และเลือกซื้อ

ผลิตภัณฑ์ที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน และช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสร้างคุณค่าให้แก่ภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่ไปกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติผ่านการใช้สีจากพืชธรรมชาติที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566)

จากความสำคัญดังกล่าว ผ้าหม้อห้อมจึงไม่เพียงเป็นผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ของจังหวัดแพร่เท่านั้น แต่ยังเป็นสินค้าที่มีศักยภาพในการสร้างรายได้และพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน ดังนั้น การศึกษาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมจึงเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการต้นทุน กำหนดราคาจำหน่าย และวางแผนการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาธุรกิจให้เติบโตอย่างยั่งยืน (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

จากความสำคัญของผ้าหม้อห้อมทั้งในด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคม จะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ดังกล่าวมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างรายได้และการพัฒนาชุมชนในจังหวัดแพร่ ดังนั้น การศึกษาหลักการเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตจึงมีความจำเป็น เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม

จากการศึกษาข้างต้น พบว่า ผ้าหม้อห้อมเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมพื้นบ้านที่มีคุณค่าทั้งในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของจังหวัดแพร่ โดยมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวจากการย้อมด้วยสีธรรมชาติจากต้นห้อมตามภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน นอกจากนี้กระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมในแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบ การย้อมผ้า การแปรรูป และการจำหน่าย ล้วนส่งผลต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์และต้นทุนการผลิตโดยตรง อีกทั้งผ้าหม้อห้อมยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการและชุมชน รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนั้น การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับผ้าหม้อห้อมจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำความเข้าใจองค์ประกอบของต้นทุนและผลตอบแทนจากการผลิต ซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตในหัวข้อถัดไป เพื่อใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูลของโครงงานครั้งนี้

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตเป็นองค์ประกอบสำคัญของการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน ควบคุมต้นทุน กำหนดราคาจำหน่าย และประเมินผลการดำเนินงานของกิจการ การทราบต้นทุนการผลิตที่แท้จริงจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถตัดสินใจในการผลิต การลงทุน และการบริหารทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิเคราะห์ผลตอบแทนและความคุ้มค่าของการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตจึงมี

ความสำคัญต่อโครงงานเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

2.3.1 ความหมายของต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิต หมายถึง มูลค่าของทรัพยากรหรือค่าใช้จ่ายที่กิจการใช้ไปในการผลิตสินค้าให้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป โดยเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การใช้แรงงาน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพและพร้อมจำหน่าย ต้นทุนการผลิตถือเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้กิจการสามารถกำหนดราคาจำหน่าย ควบคุมค่าใช้จ่าย และประเมินผลการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

ตามแนวคิดทางการบัญชี ต้นทุนการผลิตประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ทั้งสามองค์ประกอบนี้เป็นข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิตของสินค้าแต่ละประเภท รวมถึงใช้ในการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการผลิตและการบริหารต้นทุนของกิจการ (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

สำหรับกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม ต้นทุนการผลิตครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตั้งแต่การจัดเตรียมวัตถุดิบ เช่น ผ้าฝ้าย สีจากต้นห้อม ด้าย และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนค่าแรงงานของผู้ปฏิบัติงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟ และค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ ซึ่งล้วนส่งผลต่อต้นทุนรวมของผลิตภัณฑ์ ดังนั้น การทราบต้นทุนการผลิตที่ถูกต้องจึงช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดราคาจำหน่ายได้อย่างเหมาะสม วางแผนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่าจากการดำเนินธุรกิจ (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

จากความหมายของต้นทุนการผลิตข้างต้น จะเห็นได้ว่า ต้นทุนการผลิตเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรในการผลิตสินค้า ซึ่งมีความสำคัญต่อการกำหนดราคาจำหน่าย การควบคุมต้นทุน และการวางแผนการดำเนินงานของกิจการ ดังนั้น การทำความเข้าใจความหมายของต้นทุนการผลิตจึงเป็นพื้นฐานสำคัญก่อนศึกษาถึงความสำคัญและองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตในหัวข้อถัดไป

2.3.2 ความสำคัญของต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทราบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในกระบวนการผลิตสินค้า ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การใช้แรงงาน ไปจนถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การทราบต้นทุนที่ถูกต้องช่วยให้กิจการสามารถกำหนดราคาจำหน่ายสินค้าได้อย่างเหมาะสม และสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นในตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

ต้นทุนการผลิตยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงานของกิจการ โดยผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลต้นทุนมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา เพื่อค้นหาสาเหตุของต้นทุนที่เพิ่มขึ้นหรือสูงกว่ามาตรฐาน และกำหนดแนวทางในการลดต้นทุนหรือเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งจะช่วยให้กิจการสามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่าและลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นในกระบวนการผลิต (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

ในด้านการบริหารจัดการ ต้นทุนการผลิตเป็นข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในหลายด้าน เช่น การกำหนดราคาสินค้า การวางแผนการผลิต การจัดสรรทรัพยากร การวิเคราะห์กำไร การประเมินผลการดำเนินงาน และการตัดสินใจลงทุนหรือขยายกิจการ โดยข้อมูลต้นทุนที่ถูกต้องและครบถ้วนจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มโอกาสในการสร้างผลตอบแทนที่เหมาะสม (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

สำหรับกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการทราบต้นทุนของวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิตที่เกิดขึ้นจริง ทำให้สามารถควบคุมต้นทุน กำหนดราคาจำหน่ายที่เหมาะสม และวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งจะส่งผลให้กิจการมีผลกำไรที่เหมาะสมและสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างยั่งยืน (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566)

จากการศึกษาความสำคัญของต้นทุนการผลิต พบว่า ต้นทุนการผลิตเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดราคาจำหน่าย ควบคุมค่าใช้จ่าย วางแผนการผลิต และตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์กำไรและผลตอบแทนของกิจการ ดังนั้น การทำความเข้าใจความสำคัญของต้นทุนการผลิตจึงเป็นพื้นฐานสำคัญก่อนศึกษาถึงองค์ประกอบของต้นทุนการผลิต ซึ่งเป็นประเด็นที่จะกล่าวในหัวข้อถัดไป คือ 2.3.3 องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต

2.3.3 องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต

องค์ประกอบของต้นทุนการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้า ซึ่งเป็นต้นทุนที่ผู้ประกอบการต้องนำมาคำนวณเพื่อให้ทราบต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ โดยทั่วไปต้นทุนการผลิตประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันและส่งผลต่อต้นทุนรวมของสินค้า ดังนั้น การจำแนกองค์ประกอบของต้นทุนการผลิตอย่างถูกต้องจึงช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์ต้นทุน วางแผนการผลิต และกำหนดราคาจำหน่ายได้อย่างเหมาะสม (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

2.3.3.1 วัตถุดิบทางตรง (Direct Materials)

วัตถุดิบทางตรง หมายถึง วัตถุดิบที่ใช้เป็นส่วนประกอบหลักของการผลิตสินค้า และสามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าใช้ในการผลิตสินค้าแต่ละชนิดหรือแต่ละหน่วยในปริมาณเท่าใด วัตถุดิบประเภทนี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตและคุณภาพของผลิตภัณฑ์โดยตรง (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

สำหรับการผลิตผ้าหม้อห้อม วัตถุดิบทางตรง ได้แก่ ผ้าฝ้าย ต้นห้อมหรือสีห้อม ด้าย กระดุม ซิป และวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ในการตัดเย็บหรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งต้นทุนของวัตถุดิบเหล่านี้มีสัดส่วนค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับต้นทุนรวมของการผลิต ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องวางแผนการจัดซื้อและควบคุมการใช้วัตถุดิบอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไรของกิจการ (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

2.3.3.2 ค่าแรงงานทางตรง (Direct Labor)

ค่าแรงงานทางตรง หมายถึง ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่พนักงานหรือผู้ปฏิบัติงานที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าโดยตรง และสามารถระบุได้ว่าค่าแรงดังกล่าวเกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าแต่ละประเภท ค่าแรงงานทางตรงเป็นต้นทุนที่มีความสำคัญ เนื่องจากส่งผลต่อคุณภาพของสินค้าและประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

ในกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม ค่าแรงงานทางตรงครอบคลุมค่าจ้างของผู้ปฏิบัติงานในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การเตรียมผ้า การหมักน้ำห้อม การย้อมผ้า การตากผ้า การตัดเย็บ และการตกแต่งผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องอาศัยทักษะและความชำนาญของแรงงาน ดังนั้น การบริหารจัดการแรงงานให้มีประสิทธิภาพจะช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพของผลิตภัณฑ์ได้ (หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ, 2566)

2.3.3.3 ค่าใช้จ่ายในการผลิต (Manufacturing Overhead)

ค่าใช้จ่ายในการผลิต หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในกระบวนการผลิตนอกเหนือจากต้นทุนวัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง ซึ่งไม่สามารถระบุเป็นต้นทุนของสินค้าแต่ละหน่วยได้โดยตรง แต่เป็นค่าใช้จ่ายที่จำเป็นต่อการดำเนินกระบวนการผลิต เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรและอุปกรณ์ ค่าอุปกรณ์สิ้นเปลือง และค่าซ่อมแซมบำรุงรักษา (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

สำหรับการผลิตผ้าหม้อห้อม ค่าใช้จ่ายในการผลิตอาจประกอบด้วยค่าน้ำที่ใช้ในการย้อมและล้างผ้า ค่าไฟฟ้าที่ใช้ในกระบวนการผลิต ค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์และเครื่องมือ ตลอดจนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน แม้ว่าค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะไม่สามารถระบุให้กับสินค้าหนึ่งหน่วยได้โดยตรง แต่ก็เป็นต้นทุนที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตรวมและต้องได้รับการจัดสรรอย่างเหมาะสม

เพื่อให้การคำนวณต้นทุนมีความถูกต้องและสามารถใช้ในการบริหารธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

จากการศึกษาองค์ประกอบของต้นทุนการผลิต พบว่า ต้นทุนการผลิตประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งแต่ละองค์ประกอบล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการคำนวณต้นทุนของสินค้าและการบริหารจัดการต้นทุนของกิจการ สำหรับการผลิตผ้าหม้อห้อม การจำแนกต้นทุนตามองค์ประกอบดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์ต้นทุนได้อย่างถูกต้อง ควบคุมค่าใช้จ่าย และใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดราคาจำหน่าย รวมทั้งเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ผลตอบแทนของโครงงานเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ต่อไป.

2.3.4 การจำแนกประเภทของต้นทุน

การจำแนกประเภทของต้นทุนเป็นการจัดกลุ่มต้นทุนตามลักษณะหรือวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์ ควบคุม และบริหารต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจำแนกต้นทุนยังช่วยให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย การประเมินผลการดำเนินงาน และการตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างเหมาะสม โดยการจำแนกต้นทุนสามารถแบ่งได้หลายลักษณะ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การจำแนกตามหน้าที่การดำเนินงาน การจำแนกตามความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิต และการจำแนกตามความสามารถในการระบุต้นทุน (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

2.3.4.1 การจำแนกตามหน้าที่การดำเนินงาน

การจำแนกต้นทุนตามหน้าที่การดำเนินงาน เป็นการแบ่งต้นทุนตามลักษณะของกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในกิจการ เพื่อให้ทราบว่าต้นทุนแต่ละประเภทเกิดจากการดำเนินงานในส่วนใด ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) ต้นทุนการผลิต (Manufacturing Cost) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตสินค้าโดยตรง ตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ การใช้แรงงาน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าให้เสร็จสมบูรณ์ ต้นทุนประเภทนี้ประกอบด้วยวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งเป็นต้นทุนหลักที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนของผลิตภัณฑ์ (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

2) ค่าใช้จ่ายในการขาย (Selling Expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสินค้าและการส่งเสริมการขาย เช่น ค่าโฆษณา ค่าขนส่งสินค้า ค่าบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย ค่าคอมมิชชั่นพนักงานขาย และค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นหลังจากสินค้าผลิตเสร็จแล้ว (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

3) ค่าใช้จ่ายในการบริหาร (Administrative Expenses) หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการบริหารและการดำเนินงานทั่วไปของกิจการ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือการขายโดยตรง เช่น เงินเดือนพนักงานฝ่ายบริหาร ค่าเช่าสำนักงาน ค่าอุปกรณ์สำนักงาน ค่าโทรศัพท์ และค่าใช้จ่ายด้านการบริหารอื่น ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินธุรกิจ (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

2.3.4.2 การจำแนกตามความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิต

การจำแนกต้นทุนตามความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิต เป็นการแบ่งต้นทุนตามพฤติกรรมของต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามระดับการผลิตหรือปริมาณกิจกรรมของกิจการ ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

1) ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) หมายถึง ต้นทุนที่มีจำนวนรวมคงเดิม แม้ว่าปริมาณการผลิตจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงภายในช่วงการดำเนินงานที่กำหนด เช่น ค่าเช่าอาคาร ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร และเงินเดือนพนักงานประจำ อย่างไรก็ตาม ต้นทุนคงที่ต่อหน่วยจะเปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิต (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

2) ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) หมายถึง ต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต หากผลิตสินค้ามาก ต้นทุนรวมจะเพิ่มขึ้น และหากผลิตสินค้าน้อย ต้นทุนรวมจะลดลง เช่น ค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานที่คิดตามจำนวนชิ้นงาน และวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการผลิต (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

3) ต้นทุนกึ่งผันแปร (Semi-variable Cost) หมายถึง ต้นทุนที่มีทั้งส่วนของต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรรวมอยู่ในรายการเดียวกัน กล่าวคือ จะมีค่าใช้จ่ายขั้นต่ำที่ต้องจ่ายเป็นประจำ และจะเพิ่มขึ้นเมื่อปริมาณการผลิตหรือการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา หรือค่าโทรศัพท์ที่มีทั้งค่าบริการรายเดือนและค่าบริการตามการใช้งาน (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

2.3.4.3 การจำแนกตามความสามารถในการระบุต้นทุน

การจำแนกต้นทุนตามความสามารถในการระบุต้นทุน เป็นการแบ่งต้นทุนตามความสามารถในการระบุว่าต้นทุนนั้นเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์หรือกิจกรรมใดโดยตรง ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1) ต้นทุนทางตรง (Direct Cost) หมายถึง ต้นทุนที่สามารถระบุได้อย่างชัดเจนว่าเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์หรือกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งโดยตรง เช่น วัตถุดิบทางตรงและค่าแรงงานทางตรง ซึ่งสามารถนำมาคำนวณเป็นต้นทุนของสินค้าแต่ละชนิดได้อย่างถูกต้อง (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

2) ต้นทุนทางอ้อม (Indirect Cost) หมายถึง ต้นทุนที่ไม่สามารถระบุได้โดยตรงว่าเกิดขึ้นกับผลิตภัณฑ์ใดผลิตภัณฑ์หนึ่ง จึงต้องใช้วิธีการจัดสรรต้นทุนตามหลักเกณฑ์ที่เหมาะสม เช่น ค่า

ไฟฟ้าในโรงงาน ค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร และค่าใช้จ่ายในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ ซึ่งเป็นต้นทุนที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินการผลิต แม้จะไม่สามารถระบุให้กับสินค้าหนึ่งหน่วยได้โดยตรง (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

จากการศึกษาการจำแนกประเภทของต้นทุน พบว่า การจำแนกต้นทุนสามารถทำได้หลายลักษณะตามวัตถุประสงค์ในการใช้งาน ได้แก่ การจำแนกตามหน้าที่การดำเนินงาน การจำแนกตามความสัมพันธ์กับปริมาณการผลิต และการจำแนกตามความสามารถในการระบุต้นทุน ซึ่งการจำแนกต้นทุนอย่างเหมาะสมช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์ต้นทุน ควบคุมค่าใช้จ่าย และใช้ข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นพื้นฐานสำคัญในการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนของโครงงานเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ต่อไป

2.3.5 การคำนวณต้นทุนการผลิต

การคำนวณต้นทุนการผลิตเป็นกระบวนการรวบรวมและคำนวณค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้า เพื่อให้ทราบต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ ข้อมูลต้นทุนที่ถูกต้องช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดราคาจำหน่าย วางแผนการผลิต ควบคุมค่าใช้จ่าย และประเมินผลการดำเนินงานของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการคำนวณต้นทุนการผลิตโดยทั่วไปประกอบด้วยการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ ต้นทุนการผลิตรวม และต้นทุนการผลิตต่อหน่วย (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

2.3.5.1 ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้

ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ หมายถึง มูลค่าของวัตถุดิบที่ถูกนำมาใช้จริงในการผลิตสินค้าในรอบระยะเวลาหนึ่ง โดยคำนวณจากวัตถุดิบคงเหลือต้นงวด บวกกับมูลค่าวัตถุดิบที่ซื้อระหว่างงวด แล้วหักด้วยวัตถุดิบคงเหลือปลายงวด ซึ่งสามารถคำนวณได้ ดังนี้

สูตรการคำนวณ

วัตถุดิบคงเหลือต้นงวด + ซื้อวัตถุดิบระหว่างงวด – วัตถุดิบคงเหลือปลายงวด

สำหรับกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม ต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ประกอบด้วย ผ้าฝ้าย ต้นห้อมหรือสีห้อม ด้าย กระดุม ซิป และวัสดุอื่น ๆ ที่ใช้ในการผลิต ซึ่งการคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้จะช่วยให้ทราบต้นทุนที่เกิดขึ้นจริง และสามารถควบคุมการใช้วัตถุดิบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

2.3.5.2 ต้นทุนการผลิตรวม

ต้นทุนการผลิตรวม หมายถึง ผลรวมของต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตสินค้า ซึ่งประกอบด้วยต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยสามารถคำนวณได้ ดังนี้

สูตรการคำนวณ

ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง + ค่าแรงงานทางตรง + ค่าใช้จ่ายในการผลิต

การคำนวณต้นทุนการผลิตรวมช่วยให้ผู้ประกอบการทราบค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นในการผลิตสินค้า และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการผลิต การควบคุมต้นทุน และการกำหนดราคาจำหน่ายได้อย่างเหมาะสม (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

2.3.5.3 ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย

ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย หมายถึง ต้นทุนเฉลี่ยของสินค้า 1 หน่วย ซึ่งได้จากการนำต้นทุนการผลิตรวมหารด้วยจำนวนสินค้าที่ผลิตได้ในช่วงเวลานั้น โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

สูตรการคำนวณ

ต้นทุนการผลิตต่อหน่วย = ต้นทุนการผลิตรวม ÷ จำนวนหน่วยที่ผลิตได้

การคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วยช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดราคาจำหน่ายได้อย่างเหมาะสม วิเคราะห์ผลกำไร และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตในอนาคต สำหรับการผลิตผ้าหม้อห้อม ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยสามารถนำไปใช้เปรียบเทียบต้นทุนของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการผลิตและกำหนดแนวทางในการลดต้นทุน (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

จากการศึกษาการคำนวณต้นทุนการผลิต พบว่า การคำนวณต้นทุนวัตถุดิบที่ใช้ ต้นทุนการผลิตรวม และต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เป็นขั้นตอนสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทราบต้นทุนที่แท้จริงของสินค้า สามารถควบคุมค่าใช้จ่าย กำหนดราคาจำหน่าย และวางแผนการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับโครงงานเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย การคำนวณต้นทุนการผลิตจะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลตอบแทนและประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินกิจการในลำดับต่อไป

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผลตอบแทน

การวิเคราะห์ผลตอบแทน (Return Analysis) เป็นกระบวนการประเมินผลลัพธ์ที่ได้รับจากการดำเนินธุรกิจหรือการลงทุน โดยเปรียบเทียบระหว่างต้นทุนที่ใช้กับรายได้หรือผลประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อพิจารณาว่าการดำเนินกิจการมีความคุ้มค่าหรือไม่ ข้อมูลจากการวิเคราะห์ผลตอบแทนเป็นเครื่องมือสำคัญในการตัดสินใจของผู้ประกอบการ ทั้งในด้านการวางแผนการผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย การบริหารต้นทุน และการวางแผนการลงทุนในอนาคต สำหรับกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม การวิเคราะห์ผลตอบแทนช่วยให้ทราบว่าการผลิตและจำหน่ายสินค้าสามารถสร้างกำไรได้เพียงใด และกิจการมีความคุ้มค่าในการดำเนินงานหรือไม่ (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

การวิเคราะห์ผลตอบแทนไม่ได้พิจารณาเฉพาะกำไรที่เกิดขึ้นเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการประเมินความสามารถในการสร้างรายได้ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และความสามารถในการคืนทุนของกิจการ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน และโอกาสในการพัฒนาธุรกิจได้อย่างเป็นระบบ อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงจากการตัดสินใจทางธุรกิจ และเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ การวิเคราะห์ผลตอบแทนจะมุ่งเน้นการประเมินผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายโดยใช้ข้อมูลด้านต้นทุนการผลิต รายได้จากการจำหน่ายสินค้า กำไรสุทธิ จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน เพื่อประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินกิจการ และใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4.1 ความหมายของการวิเคราะห์ผลตอบแทน

การวิเคราะห์ผลตอบแทน หมายถึง กระบวนการเปรียบเทียบต้นทุนหรือเงินลงทุนกับผลประโยชน์หรือรายได้ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรม เพื่อประเมินว่าการลงทุนหรือการดำเนินธุรกิจมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจหรือไม่ หากผลตอบแทนที่ได้รับสูงกว่าต้นทุนที่ใช้ไป แสดงว่ากิจการมีความสามารถในการสร้างผลกำไรและมีความคุ้มค่าในการดำเนินงาน (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

การวิเคราะห์ผลตอบแทนเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารธุรกิจ เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงาน เปรียบเทียบผลตอบแทนที่เกิดขึ้นกับต้นทุนที่ใช้ และใช้ข้อมูลดังกล่าวประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน การขยายกิจการ หรือการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

2.4.2 ความสำคัญของการวิเคราะห์ผลตอบแทน

การวิเคราะห์ผลตอบแทนมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินความคุ้มค่าของการผลิตและการลงทุน โดยการเปรียบเทียบต้นทุนที่ใช้กับผลประโยชน์หรือรายได้ที่ได้รับจากการดำเนินกิจการ หากผลตอบแทนที่ได้รับสูงกว่าต้นทุนที่เกิดขึ้น แสดงว่ากิจการสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่าในการลงทุน ในทางกลับกัน หากผลตอบแทนต่ำกว่าต้นทุน ผู้ประกอบการสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์สาเหตุและปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

การวิเคราะห์ผลตอบแทนยังช่วยสนับสนุนการวางแผนและการตัดสินใจทางธุรกิจในหลายด้าน เช่น การกำหนดราคาจำหน่ายสินค้า การวางแผนการผลิต การควบคุมต้นทุน การขยายกำลังการผลิต และการลงทุนในอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยข้อมูลผลตอบแทนที่ถูกต้องจะช่วยให้

ผู้ประกอบการสามารถเลือกแนวทางที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและลดความเสี่ยงจากการตัดสินใจทางธุรกิจ (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

สำหรับธุรกิจขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน เช่น กิจการผลิตผ้าหม้อห้อม การวิเคราะห์ผลตอบแทนมีบทบาทสำคัญในการประเมินประสิทธิภาพของการใช้ทรัพยากร ทั้งด้านวัตถุดิบ แรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต รวมถึงช่วยให้ผู้ประกอบการทราบถึงความสามารถในการสร้างกำไรและความมั่นคงของกิจการในระยะยาว ข้อมูลดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การเพิ่มมูลค่าสินค้า และการวางแผนการดำเนินธุรกิจให้สามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ การวิเคราะห์ผลตอบแทนมีความสำคัญต่อการประเมินความคุ้มค่าของการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายโดยอาศัยข้อมูลต้นทุนการผลิต รายได้จากการจำหน่ายสินค้า และกำไรที่ได้รับ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินกิจการและเสนอแนวทางในการบริหารต้นทุนและเพิ่มผลตอบแทนให้เหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจในอนาคต

จากการศึกษาความสำคัญของการวิเคราะห์ผลตอบแทน พบว่า การวิเคราะห์ผลตอบแทนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินธุรกิจ วิเคราะห์ความสามารถในการสร้างกำไร และใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนและตัดสินใจด้านการผลิตและการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การวิเคราะห์ผลตอบแทนจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษาตัวชี้วัดด้านผลตอบแทน ซึ่งจะกล่าวถึงในหัวข้อถัดไป คือ

2.4.3 การวิเคราะห์รายได้และกำไร

การวิเคราะห์รายได้และกำไรเป็นส่วนสำคัญของการวิเคราะห์ผลตอบแทน เนื่องจากเป็นการประเมินผลการดำเนินงานของกิจการจากความสามารถในการสร้างรายได้และผลกำไรที่เกิดขึ้นจากการผลิตและจำหน่ายสินค้า การวิเคราะห์ดังกล่าวช่วยให้ผู้ประกอบการทราบว่ากิจการมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพียงใด สามารถสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่ากับต้นทุนที่ลงทุนไปหรือไม่ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย และการพัฒนากลยุทธ์ทางธุรกิจให้เหมาะสม (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

2.4.3.1 การวิเคราะห์รายได้ (Revenue Analysis)

รายได้ หมายถึง มูลค่าที่กิจการได้รับจากการจำหน่ายสินค้าหรือการให้บริการในรอบระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งถือเป็นแหล่งรายรับหลักของกิจการ การวิเคราะห์รายได้ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินความสามารถในการสร้างรายได้ เปรียบเทียบผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา และวิเคราะห์แนวโน้มของยอดขาย เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการผลิตและการตลาด (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

สำหรับกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม รายได้เกิดจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เช่น เสื้อผ้าหม้อห้อม กางเกง กระเป๋า และผลิตภัณฑ์แปรรูปอื่น ๆ โดยรายได้รวมสามารถคำนวณได้จากราคาจำหน่ายต่อหน่วยคูณด้วยจำนวนสินค้าที่จำหน่ายได้ ซึ่งมีสูตรดังนี้

สูตรการคำนวณรายได้รวม

รายได้รวม (Total Revenue : TR) = ราคาขายต่อหน่วย × จำนวนสินค้าที่จำหน่ายได้

การคำนวณรายได้รวมช่วยให้ผู้ประกอบการทราบถึงมูลค่ารายรับที่ได้รับจากการดำเนินกิจการ และสามารถนำข้อมูลไปใช้เปรียบเทียบกับต้นทุนการผลิตเพื่อประเมินผลตอบแทนของธุรกิจ

2.4.3.2 การวิเคราะห์กำไร (Profit Analysis)

กำไร หมายถึง ผลต่างระหว่างรายได้รวมกับต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจ หากรายได้รวมสูงกว่าต้นทุนรวม กิจการจะมีกำไร แต่หากรายได้รวมน้อยกว่าต้นทุนรวม กิจการจะเกิดผลขาดทุน การวิเคราะห์กำไรจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยสะท้อนประสิทธิภาพในการบริหารต้นทุนและการดำเนินงานของกิจการ (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

ในการศึกษาครั้งนี้ กำไรที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ **กำไรสุทธิ (Net Profit)** ซึ่งเป็นผลต่างระหว่างรายได้รวมกับต้นทุนรวม โดยสามารถคำนวณได้ดังนี้

สูตรการคำนวณกำไรสุทธิ

กำไรสุทธิ (Net Profit) = รายได้รวม – ต้นทุนรวม

การคำนวณกำไรสุทธิช่วยให้ผู้ประกอบการทราบผลตอบแทนที่แท้จริงจากการดำเนินกิจการ และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการประเมินความคุ้มค่าของการผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย และการวางแผนพัฒนาธุรกิจในอนาคต

จากการศึกษาการวิเคราะห์รายได้และกำไร พบว่า รายได้และกำไรเป็นตัวชี้วัดสำคัญที่สะท้อนผลการดำเนินงานและความสามารถในการสร้างผลตอบแทนของกิจการ โดยการวิเคราะห์รายได้ช่วยให้ทราบถึงความสามารถในการสร้างยอดขาย ส่วนการวิเคราะห์กำไรช่วยให้ทราบถึงความสามารถในการควบคุมต้นทุนและสร้างผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ สำหรับโครงงานเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ ข้อมูลรายได้และกำไรจะถูกนำมาใช้ร่วมกับการวิเคราะห์ จุดคุ้มทุน (Break-even Point) และระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เพื่อประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินกิจการในหัวข้อถัดไป

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even Point: BEP) เป็นเครื่องมือทางการบัญชีและการบริหารที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุน รายได้ และกำไร เพื่อหาปริมาณการผลิตหรือยอดขายขั้นต่ำที่กิจการต้องดำเนินการให้ได้ จึงจะมีรายได้เพียงพอที่จะครอบคลุมต้นทุนทั้งหมด โดย

ในระดับจุดคุ้มทุน กิจการจะไม่มีกำไรและไม่ขาดทุน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจึงเป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนการผลิต กำหนดเป้าหมายยอดขาย และประเมินความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนมีบทบาทสำคัญในการตัดสินใจทางธุรกิจ เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการทราบจำนวนสินค้าขั้นต่ำที่ต้องผลิตและจำหน่ายเพื่อให้สามารถครอบคลุมต้นทุนคงที่และต้นทุนผันแปรทั้งหมด อีกทั้งยังช่วยวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของต้นทุน ราคาขาย หรือปริมาณการผลิต ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการกำหนดราคาสินค้า การควบคุมต้นทุน และการวางแผนการขยายกิจการในอนาคต (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

สำหรับกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถทราบจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ต้องจำหน่ายเพื่อให้ครอบคลุมต้นทุนทั้งหมดของกิจการ หากสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากกว่าจุดคุ้มทุน กิจการจะเริ่มสร้างกำไร แต่หากจำหน่ายสินค้าได้น้อยกว่าจุดคุ้มทุน กิจการจะเกิดผลขาดทุน ดังนั้น การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินความคุ้มค่าและความเป็นไปได้ของการดำเนินธุรกิจ

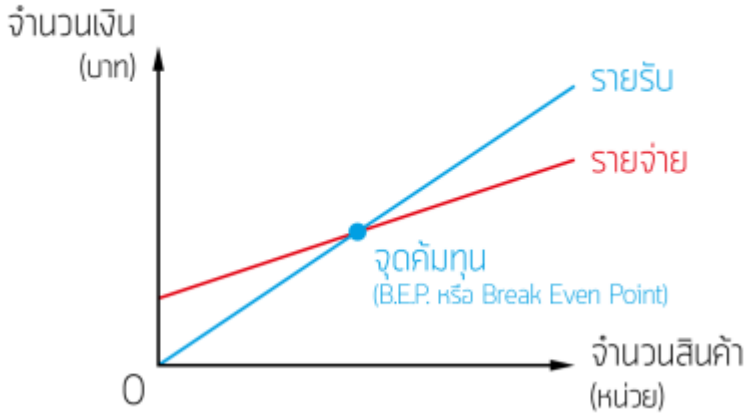
2.5.1 ความหมายของจุดคุ้มทุน

จุดคุ้มทุน (Break-even Point: BEP) หมายถึง ระดับของยอดขายหรือจำนวนหน่วยสินค้าที่ทำให้รายได้รวม (Total Revenue) เท่ากับต้นทุนรวม (Total Cost) ส่งผลให้กิจการไม่มีผลกำไรและไม่มีผลขาดทุน กล่าวคือ เป็นจุดที่รายได้สามารถครอบคลุมต้นทุนทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจได้พอดี หากกิจการสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากกว่าจุดคุ้มทุน จะเริ่มมีกำไร แต่หากจำหน่ายสินค้าได้น้อยกว่าจุดคุ้มทุน จะเกิดผลขาดทุน (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนทางการเงินและการบริหารธุรกิจ เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดเป้าหมายยอดขาย วางแผนการผลิต และประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสามารถใช้วิเคราะห์ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และราคาจำหน่าย ซึ่งช่วยสนับสนุนการตัดสินใจด้านการกำหนดราคา การควบคุมต้นทุน และการขยายกิจการในอนาคต (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

สำหรับกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนช่วยให้ผู้ประกอบการทราบจำนวนผลิตภัณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องจำหน่ายเพื่อให้ครอบคลุมต้นทุนทั้งหมดของกิจการ ทั้งต้นทุนวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต หากสามารถจำหน่ายสินค้าได้สูงกว่าจุดคุ้มทุน กิจการจะเริ่มสร้างผลกำไร ซึ่งข้อมูลดังกล่าวมีประโยชน์ต่อการวางแผนการผลิต การกำหนดเป้าหมายยอดขาย และการประเมินความเป็นไปได้ของการดำเนินธุรกิจ

โดยทั่วไป การคำนวณจุดคุ้มทุนในรูปของจำนวนหน่วย สามารถแสดงได้ดังนี้

ภาพที่ 1 จุดคุ้มทุน

ที่มา : https://www.thaifranchisecenter.com/

จากสูตรดังกล่าว จะเห็นได้ว่าจุดคุ้มทุนขึ้นอยู่กับ ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) ราคาขายต่อหน่วย (Selling Price per Unit) และ ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย (Variable Cost per Unit) หากกิจการสามารถลดต้นทุนคงที่หรือต้นทุนผันแปร หรือเพิ่มราคาขายต่อหน่วยได้อย่างเหมาะสม จำนวนหน่วย ณ จุดคุ้มทุนจะลดลง ส่งผลให้กิจการสามารถสร้างกำไรได้รวดเร็วยิ่งขึ้น (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

จากการศึกษาความหมายของจุดคุ้มทุน พบว่า จุดคุ้มทุนเป็นระดับของยอดขายหรือจำนวนหน่วยสินค้าที่ทำให้รายได้รวมเท่ากับต้นทุนรวม โดยกิจการจะไม่มีกำไรและไม่ขาดทุน การทราบจุดคุ้มทุนช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดเป้าหมายยอดขาย วางแผนการผลิต และประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การศึกษาความสำคัญของการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

2.5.2 ความสำคัญของการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนมีความสำคัญต่อการบริหารธุรกิจ เนื่องจากเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ประกอบการทราบระดับยอดขายหรือจำนวนสินค้าขั้นต่ำที่ต้องจำหน่ายเพื่อให้สามารถครอบคลุมต้นทุนทั้งหมดของกิจการ โดยข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถนำไปใช้ในการวางแผนการผลิต การกำหนดเป้าหมายยอดขาย และการบริหารทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจมีประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงจากการขาดทุน (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนยังช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดราคาจำหน่ายสินค้าได้อย่างเหมาะสม โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และปริมาณการผลิต หากสามารถกำหนดราคาขายที่เหมาะสมหรือควบคุมต้นทุนได้ดี จะทำให้จุดคุ้มทุนลดลง และกิจการสามารถสร้างผลกำไรได้รวดเร็วยิ่งขึ้น ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจด้านการกำหนดราคา การลดต้นทุน และการวางแผนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

สำหรับธุรกิจขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน เช่น กิจการผลิตผ้าหม้อห้อม การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินความเป็นไปได้ของการดำเนินธุรกิจ ทราบจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ต้องจำหน่ายก่อนที่จะเริ่มมีกำไร และสามารถวางแผนการใช้วัตถุดิบ แรงงาน และงบประมาณได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังช่วยลดความเสี่ยงจากการผลิตสินค้ามากเกินความต้องการของตลาด และสนับสนุนการวางแผนขยายกิจการในอนาคต (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

ในการศึกษาครั้งนี้ การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนมีบทบาทสำคัญในการประเมินความคุ้มค่าของการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย โดยใช้ข้อมูลต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และราคาจำหน่าย มาคำนวณหาจำนวนผลิตภัณฑ์ขั้นต่ำที่ต้องจำหน่ายเพื่อให้กิจการไม่เกิดผลขาดทุน ซึ่งข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการผลิต การกำหนดเป้าหมายยอดขาย และการบริหารต้นทุนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

จากการศึกษาความสำคัญของการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน พบว่า การวิเคราะห์จุดคุ้มทุนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดเป้าหมายยอดขาย วางแผนการผลิต ควบคุมต้นทุน และลดความเสี่ยงจากการดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยสนับสนุนการตัดสินใจด้านการกำหนดราคา การบริหารต้นทุน และการวางแผนการลงทุน เพื่อให้กิจการสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและสร้างผลกำไรอย่างยั่งยืน

2.5.3 การคำนวณจุดคุ้มทุน

การคำนวณจุดคุ้มทุน (Break-even Point : BEP) เป็นการคำนวณหาปริมาณการผลิตหรือยอดขายที่ทำให้รายได้รวมเท่ากับต้นทุนรวม ซึ่งเป็นระดับที่กิจการไม่มีผลกำไรและไม่มีผลขาดทุน การคำนวณจุดคุ้มทุนสามารถทำได้ทั้งในรูปของจำนวนหน่วยและมูลค่ายอดขาย ดังนี้ (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

2.5.3.1 การคำนวณจุดคุ้มทุนในรูปจำนวนหน่วย

สูตรการคำนวณจุดคุ้มทุนในรูปจำนวนหน่วย คือ

$$\text{BEP (หน่วย)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost)}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}}$$

โดยที่

BEP (หน่วย) = จำนวนหน่วย ณ จุดคุ้มทุน

ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost : FC) = ค่าใช้จ่ายที่ไม่เปลี่ยนแปลงตามปริมาณการผลิต เช่น ค่าเช่า ค่าเสื่อมราคา เงินเดือนประจำ

ราคาขายต่อหน่วย (Selling Price : SP) = ราคาจำหน่ายสินค้าต่อหน่วย

ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย (Variable Cost : VC) = ต้นทุนที่เปลี่ยนแปลงตามจำนวนหน่วยที่ผลิต เช่น ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต

สูตรดังกล่าวใช้ในการหาจำนวนสินค้าขั้นต่ำที่กิจการต้องจำหน่ายเพื่อให้ครอบคลุมต้นทุนทั้งหมด หากสามารถจำหน่ายสินค้าได้มากกว่าจุดคุ้มทุน กิจการจะเริ่มมีกำไร

2.5.3.2 การคำนวณจุดคุ้มทุนในรูปมูลค่ายอดขาย

การคำนวณจุดคุ้มทุนในรูปมูลค่ายอดขาย เป็นการหายอดขายขั้นต่ำที่กิจการต้องมีเพื่อให้ไม่เกิดผลขาดทุน โดยมีสูตรดังนี้

$$\text{BEP (บาท)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตราส่วนกำไรส่วนเกิน (Contribution Margin Ratio)}}$$

โดยที่

$$\text{อัตราส่วนกำไรส่วนเกิน} = \frac{\text{ยอดขาย} - \text{ต้นทุนผันแปร}}{\text{ยอดขาย}}$$

หรือ

$$\text{Contribution Margin Ratio} = \frac{\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย}}$$

การคำนวณในรูปมูลค่ายอดขายช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดยอดขายเป้าหมายที่กิจการต้องทำให้ได้เพื่อครอบคลุมต้นทุนทั้งหมด และใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนด้านการตลาดและการขาย

2.5.3.3 การประยุกต์ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ จะนำข้อมูลต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และราคาจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายมาคำนวณหาจุดคุ้มทุน เพื่อวิเคราะห์จำนวนผลิตภัณฑ์ที่ต้องจำหน่ายและยอดขายขั้นต่ำที่กิจการต้องทำให้ได้ก่อนที่จะเริ่มสร้างกำไร ผลการวิเคราะห์จะใช้ประกอบการ

ประเมินความคุ้มค่าของการผลิตผ้าหม้อห้อม และเป็นข้อมูลสำหรับการวางแผนการผลิตและการบริหารต้นทุนของกิจการต่อไป (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

จากการศึกษาการคำนวณจุดคุ้มทุน พบว่า การคำนวณสามารถดำเนินการได้ทั้งในรูปของจำนวนหน่วยและมูลค่ายอดขาย ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการดำเนินธุรกิจ ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถกำหนดเป้าหมายยอดขาย วางแผนการผลิต และควบคุมต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนจะถูกนำไปใช้ร่วมกับการวิเคราะห์

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับระยะเวลาคืนทุน

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PP) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุน โดยพิจารณาระยะเวลาที่กิจการต้องใช้ในการได้รับกระแสเงินสดหรือผลตอบแทนกลับคืนมาจนครบเท่ากับเงินลงทุนเริ่มแรก วิธีการวิเคราะห์นี้เป็นที่นิยมใช้ในการตัดสินใจลงทุน เนื่องจากมีหลักการคำนวณที่ไม่ซับซ้อน สามารถช่วยให้ผู้ประกอบการประเมินความเสี่ยงและสภาพคล่องของการลงทุนได้อย่างรวดเร็ว หากกิจการสามารถคืนทุนได้ในระยะเวลาสั้น แสดงว่าการลงทุนนั้นมีความเสี่ยงต่ำและมีโอกาสสร้างผลตอบแทนได้เร็วกว่าโครงการที่ใช้ระยะเวลาคืนทุนนาน (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนมีบทบาทสำคัญในการวางแผนการลงทุนของกิจการ เนื่องจากช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเปรียบเทียบความคุ้มค่าของโครงการลงทุนแต่ละทางเลือก รวมทั้งใช้ประกอบการตัดสินใจในการจัดสรรเงินลงทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ ยังช่วยลดความเสี่ยงจากการลงทุนในโครงการที่ใช้เวลาคืนทุนยาวนานหรือมีความไม่แน่นอนของผลตอบแทนในอนาคต (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

สำหรับกิจการผลิตผ้าหม้อห้อม การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินระยะเวลาที่ต้องใช้ในการได้รับเงินลงทุนกลับคืนจากการผลิตและจำหน่ายสินค้า ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในเครื่องมือ อุปกรณ์ วัตถุดิบ หรือการพัฒนากระบวนการผลิต ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์สามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนการลงทุน การขยายกำลังการผลิต และการบริหารเงินทุนหมุนเวียนของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6.1 ความหมายของระยะเวลาคืนทุน

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PP) หมายถึง ระยะเวลาที่กิจการใช้ในการได้รับกระแสเงินสดรับจากการดำเนินงานกลับคืนมาจนครบเท่ากับจำนวนเงินลงทุนเริ่มแรกที่ได้ลงทุนไป โดยวิธีการวิเคราะห์นี้เป็นเครื่องมือที่ใช้ประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนในเบื้องต้น หากโครงการสามารถคืนทุนได้ภายในระยะเวลาสั้น แสดงว่าการลงทุนนั้นมีความเสี่ยงต่ำและสามารถนำเงินทุนกลับมาใช้ประโยชน์ได้รวดเร็ว ในทางตรงกันข้าม หากใช้ระยะเวลาคืนทุนนาน ย่อมสะท้อนถึงความ

เสี่ยงและความไม่แน่นอนของการลงทุนที่สูงขึ้น (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

หลักการของการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน คือ การเปรียบเทียบเงินลงทุนเริ่มแรกกับกระแสเงินสดรับสุทธิที่กิจการได้รับในแต่ละงวด เพื่อคำนวณว่าต้องใช้เวลากี่ปีหรือกี่เดือนจึงจะสามารถได้รับเงินลงทุนกลับคืนครบถ้วน วิธีการนี้ให้ความสำคัญกับระยะเวลาของการได้รับเงินสดกลับคืนมากกว่าผลกำไรทางบัญชี จึงเหมาะสำหรับใช้เป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจลงทุนในโครงการที่ต้องการลดความเสี่ยงด้านสภาพคล่องและต้องการทราบระยะเวลาการคืนทุนอย่างชัดเจน (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

ระยะเวลาคืนทุนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับเงินลงทุนเริ่มแรกและกระแสเงินสดรับสุทธิ กล่าวคือ หากเงินลงทุนเริ่มแรกมีจำนวนสูง แต่กระแสเงินสดรับในแต่ละปีมีจำนวนน้อย ระยะเวลาคืนทุนจะยาวนานขึ้น ในทางกลับกัน หากกระแสเงินสดรับมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับเงินลงทุนเริ่มแรก ระยะเวลาคืนทุนจะสั้นลง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโครงการสามารถสร้างกระแสเงินสดกลับคืนได้รวดเร็วและมีสภาพคล่องที่ดีกว่า ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงควรพิจารณาความสมดุลระหว่างขนาดของเงินลงทุนกับความสามารถในการสร้างกระแสเงินสดของโครงการควบคู่กัน (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนจะนำมาใช้ในการประเมินความคุ้มค่าของการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย โดยพิจารณาจากเงินลงทุนที่ใช้ในการผลิตและกระแสเงินสดรับจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพื่อประเมินว่ากิจการจะใช้ระยะเวลานานเท่าใดในการได้รับเงินลงทุนกลับคืน ซึ่งผลการวิเคราะห์จะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับการวางแผนการลงทุนและการบริหารธุรกิจในอนาคต

จากการศึกษาความหมายของระยะเวลาคืนทุน พบว่า ระยะเวลาคืนทุนเป็นตัวชี้วัดที่ใช้ประเมินระยะเวลาที่กิจการสามารถได้รับเงินลงทุนเริ่มแรกกลับคืนจากกระแสเงินสดรับสุทธิ โดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างเงินลงทุนเริ่มแรกและกระแสเงินสดรับจากการดำเนินงาน การวิเคราะห์ดังกล่าวช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนและความเสี่ยงของโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.6.2 ความสำคัญของการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน

การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุน โดยช่วยให้ผู้ประกอบการทราบระยะเวลาที่ต้องใช้ในการได้รับเงินลงทุนเริ่มแรกกลับคืนจากกระแสเงินสดรับของกิจการ ข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและการตัดสินใจลงทุน เนื่องจากสามารถใช้เปรียบเทียบทางเลือกของโครงการลงทุนแต่ละโครงการได้อย่างชัดเจน หากโครงการใดมีระยะเวลาคืนทุนสั้นกว่า มักได้รับการพิจารณาว่ามีความน่าสนใจมากกว่า

เพราะสามารถนำเงินลงทุนกลับมาใช้ประโยชน์หรือลงทุนต่อได้รวดเร็ว (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนยังมีบทบาทสำคัญในการประเมินความเสี่ยงของโครงการลงทุน เนื่องจากโครงการที่สามารถคืนทุนได้ภายในระยะเวลาสั้น มักมีความเสี่ยงด้านการลงทุนต่ำกว่าโครงการที่ต้องใช้เวลาคืนทุนนาน เพราะมีโอกาสได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจ ต้นทุนการผลิต หรือความต้องการของตลาดน้อยกว่า ดังนั้น ผู้ประกอบการสามารถใช้ข้อมูลระยะเวลาคืนทุนในการเปรียบเทียบความเสี่ยงของแต่ละโครงการ และเลือกลงทุนในโครงการที่มีความเหมาะสมกับศักยภาพและเงินทุนของกิจการ (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

อีกทั้ง การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนยังช่วยสนับสนุนการวางแผนการลงทุนและการบริหารสภาพคล่องของกิจการ เนื่องจากทำให้ผู้ประกอบการสามารถคาดการณ์ระยะเวลาที่เงินลงทุนจะกลับคืนมา และสามารถวางแผนการใช้เงินทุนหมุนเวียน การจัดหาแหล่งเงินทุน หรือการลงทุนเพิ่มเติมได้อย่างเหมาะสม การมีข้อมูลเกี่ยวกับระยะเวลาคืนทุนยังช่วยลดปัญหาการขาดสภาพคล่องและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารทรัพยากรทางการเงินของกิจการในระยะยาว (ประไพพิศ เลียบสื่อตระกูล และคณะ, 2567)

สำหรับธุรกิจร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนมีความสำคัญต่อการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดซื้อวัตถุดิบ การลงทุนในเครื่องมือและอุปกรณ์การผลิต รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมให้มีคุณภาพและมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ผลการวิเคราะห์จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถทราบระยะเวลาที่ต้องใช้ในการได้รับเงินลงทุนกลับคืน และนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนการผลิต การบริหารเงินทุน และการขยายกิจการในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาความสำคัญของการวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน พบว่า การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจลงทุน การประเมินความเสี่ยงของโครงการ การวางแผนการใช้เงินทุน และการบริหารสภาพคล่องของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลระยะเวลาคืนทุนจะถูกนำมาใช้ร่วมกับการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และจุดคุ้มทุน เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย และใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการดำเนินธุรกิจในอนาคต

2.6.3 การคำนวณระยะเวลาคืนทุน

การคำนวณระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PP) เป็นวิธีการที่ใช้ในการหาช่วงเวลาที่กิจการสามารถได้รับเงินลงทุนเริ่มแรกกลับคืนจากกระแสเงินสดรับสุทธิที่เกิดจากการดำเนินงาน โดยการคำนวณจะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนเงินลงทุนเริ่มแรกกับกระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปี หากกิจการสามารถคืนทุนได้ภายในระยะเวลาสั้น ย่อมสะท้อนให้เห็นว่าการลงทุนมีความ

คุ้มค่า มีความเสี่ยงต่ำ และสามารถนำเงินทุนกลับมาหมุนเวียนหรือลงทุนในโครงการอื่นได้รวดเร็วยิ่งขึ้น (ชาร์ลส์ ฮอร์นเกรน, ศรีกันต์ ดาตาร์และมาธาฟ ราชัน, 2562)

ในกรณีที่กิจการมีกระแสเงินสดรับสุทธิในแต่ละปีเท่ากัน สามารถคำนวณระยะเวลาคืนทุนได้จากการนำเงินลงทุนเริ่มแรกหารด้วยกระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี ซึ่งเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมเนื่องจากมีขั้นตอนการคำนวณที่ไม่ซับซ้อน และเหมาะสำหรับการประเมินโครงการลงทุนเบื้องต้น โดยมีสูตรดังนี้

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period)} = \frac{\text{เงินลงทุนเริ่มแรก}}{\text{กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี}}$$

โดยที่

ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period : PP) หมายถึง ระยะเวลาที่กิจการใช้ในการได้รับเงินลงทุนเริ่มแรกกลับคืน

เงินลงทุนเริ่มแรก (Initial Investment) หมายถึง เงินลงทุนทั้งหมดที่ใช้ในการเริ่มต้นโครงการหรือการผลิต

กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี (Annual Net Cash Inflow) หมายถึง เงินสดรับจากการดำเนินงานหลังหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี

จากสูตรดังกล่าว หากผลการคำนวณได้ระยะเวลาคืนทุนสั้น แสดงว่าโครงการสามารถสร้างกระแสเงินสดกลับคืนได้รวดเร็ว และมีสภาพคล่องทางการเงินที่ดี ในทางตรงกันข้าม หากระยะเวลาคืนทุนยาวนาน อาจสะท้อนถึงความเสี่ยงของการลงทุนที่สูงขึ้น และผู้ประกอบการควรพิจารณาปัจจัยด้านต้นทุน ผลตอบแทน และความสามารถในการสร้างกระแสเงินสดของโครงการร่วมด้วยก่อนตัดสินใจลงทุน (กัสมา กาซ้อน และคณะ, 2560)

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ จะนำข้อมูลเงินลงทุนเริ่มแรกและกระแสเงินสดรับสุทธิจากการผลิตและจำหน่ายผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย มาคำนวณหาระยะเวลาคืนทุน เพื่อประเมินว่ากิจการจะใช้ระยะเวลานานเพียงใดในการได้รับเงินลงทุนกลับคืน ผลการวิเคราะห์ที่ได้จะนำไปใช้ร่วมกับการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และจุดคุ้มทุน เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินธุรกิจอย่างครอบคลุม

จากการศึกษาการคำนวณระยะเวลาคืนทุน พบว่า วิธีการดังกล่าวเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถประเมินระยะเวลาที่ใช้ในการได้รับเงินลงทุนเริ่มแรกกลับคืนจากกระแสเงินสดรับสุทธิของกิจการได้อย่างชัดเจน แม้ว่าวิธีนี้จะไม่คำนึงถึงมูลค่าเงินตามเวลา (Time Value of Money) แต่ยังคงเป็นวิธีที่ได้รับความนิยมในการประเมินโครงการลงทุนเบื้องต้น เนื่องจากมีความเข้าใจง่ายและสามารถนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำเริง นนศิริ และ รติพร มีชัย (2560) ศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมครามของกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติบ้านพันนา ตำบลพันนา อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาต้นทุนการผลิต ผลตอบแทนจากการผลิตผ้าย้อมคราม รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการลงทุนของกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติบ้านพันนา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกลุ่มผู้ผลิตผ้าย้อมครามในชุมชน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนภูมิปัญญาท้องถิ่นของจังหวัดสกลนครอย่างชัดเจน การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยกำหนดประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ประธานกลุ่ม คณะกรรมการ และสมาชิกกลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติบ้านพันนา จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเงินลงทุนเริ่มแรก ต้นทุนการผลิต รายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย รวมทั้งวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินของโครงการโดยใช้การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB) มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) และอัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) ผลการศึกษาพบว่า เงินลงทุนเริ่มแรกของโครงการเท่ากับ 324,880 บาท และมีต้นทุนการผลิตรวม 1,109,602.40 บาท ซึ่งประกอบด้วยค่าวัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยต้นทุนการผลิตต่อหน่วยของผ้าแต่ละประเภทมีความแตกต่างกันตามลวดลายและกระบวนการผลิต นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์ด้านการลงทุนพบว่า โครงการมีมูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เท่ากับ 4,622,455.16 บาท ซึ่งมีค่าเป็นบวก มีอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับ 149.68% สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ และมีระยะเวลาคืนทุนเพียง 7 เดือน 15 วัน แสดงให้เห็นว่าโครงการมีความคุ้มค่าทางการเงินและสามารถสร้างผลตอบแทนได้ดี ผู้วิจัยยังเสนอแนะว่า กลุ่มทอผ้าย้อมสีธรรมชาติควรได้รับการส่งเสริมด้านการพัฒนาทักษะการผลิตอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์และการจำหน่ายสินค้าผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อขยายฐานลูกค้าและเพิ่มรายได้ของกลุ่ม ตลอดจนส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้าย้อมครามให้คงอยู่และสามารถพัฒนาเป็นอาชีพที่สร้างรายได้อย่างยั่งยืนแก่ชุมชน งานวิจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากใช้หลักการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน และระยะเวลาคืนทุนเช่นเดียวกับการศึกษาการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จึงสามารถนำแนวคิด วิธีการวิเคราะห์ และตัวชี้วัดทางการเงินมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการประเมินความคุ้มค่าของการผลิตผ้าหม้อห้อมในโครงงานฉบับนี้ได้อย่างเหมาะสม

พรพรรณ สีเทียน, กำไรทอง อรรถสัตย์ และ พรรณทิมา วรรณสุทธิ์ (2568) ศึกษาเรื่อง การศึกษาต้นทุน ผลตอบแทนทางการเงินการผลิตผ้าทอใยกัญชง ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านใหม่ยอดคีรี อำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนทางการ

เงินของการผลิตผ้าทอใยกัญชงของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านใหม่ยอดคีรี และ (2) เสนอแนะแนวทางการควบคุมต้นทุนการผลิต เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์และสร้างรายได้ให้กับคนในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ประธานกลุ่มผู้ผลิตผ้าทอใยกัญชง และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านใหม่ยอดคีรี จำนวน 12 คน จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ต้นทุน รายได้ กำไรขาดทุน อัตรากำไรต่อยอดขาย ระยะเวลาคืนทุน และอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio) เพื่อใช้ประเมินความคุ้มค่าทางการเงินของการผลิตผ้าทอใยกัญชง ผลการศึกษาพบว่า ผ้าทอใยกัญชงมีต้นทุนรวม 58,465 บาท โดยต้นทุนส่วนใหญ่เป็น ค่าวัตถุดิบทางตรง 48,750 บาท คิดเป็นร้อยละ 83.38 ของต้นทุนทั้งหมด และมีต้นทุนเฉลี่ย 3,898 บาทต่อผืน ส่วนผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายมีต้นทุนรวม 13,465 บาท โดยต้นทุนหลักเกิดจากค่าแรงในการเขียนลวดลาย คิดเป็นร้อยละ 66.28 ของต้นทุนทั้งหมด และมีต้นทุนเฉลี่ย 898 บาทต่อผืน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าวัตถุดิบและค่าแรงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตของผลิตภัณฑ์สิ่งทอชุมชน ด้านผลตอบแทนทางการเงิน พบว่า การจำหน่ายผ้าทอใยกัญชงสามารถสร้างกำไรเฉลี่ย 2,352 บาทต่อเดือน ขณะที่ผ้าฝ้ายสร้างกำไรเฉลี่ย 1,510 บาทต่อเดือน โดยอัตราผลตอบแทนต่อยอดขายของผ้าทอใยกัญชงอยู่ที่ ร้อยละ 37.63 ส่วนผ้าฝ้ายอยู่ที่ ร้อยละ 25.17 นอกจากนี้ การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุนพบว่า ผ้าฝ้ายใช้เวลาคืนทุนประมาณ 3 เดือน ส่วนผ้าทอใยกัญชงใช้เวลาคืนทุนประมาณ 10 เดือน และมีอัตราส่วนผลตอบแทนต่อต้นทุน (B/C Ratio) เท่ากับ 1.60 สำหรับผ้าทอใยกัญชง และ 1.34 สำหรับผ้าฝ้าย ซึ่งมีค่ามากกว่า 1 ทั้งสองประเภท แสดงให้เห็นว่าการลงทุนมีความคุ้มค่าและสามารถสร้างผลตอบแทนได้ในระดับที่ดี ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า กลุ่มวิสาหกิจชุมชนควรให้ความสำคัญกับการควบคุมต้นทุนวัตถุดิบ การบริหารค่าแรง และการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ผ่านการพัฒนารูปแบบสินค้าและการขยายช่องทางการตลาด เพื่อเพิ่มรายได้และยกระดับศักยภาพการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ชุมชนในระยะยาว ทั้งนี้ งานวิจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากใช้หลักการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และระยะเวลาคืนทุนเช่นเดียวกับการศึกษาการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ จึงสามารถนำแนวคิด วิธีการวิเคราะห์ และผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการประเมินความคุ้มค่าทางการเงินของการผลิตผ้าหม้อห้อมได้อย่างเหมาะสม

คมกริช สนิทชน (2565) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของผลิตภัณฑ์ชุมชน ผ้ามัดหมี่ย้อมคราม บ้านดงยาง–พรพิบูลย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนทางการเงินของการผลิตผ้ามัดหมี่ย้อมคราม (2) ประเมินความคุ้มค่าของการลงทุน และ (3) เสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารต้นทุนและการดำเนินงานของกลุ่ม

ผู้ผลิต เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดและสร้างรายได้ที่มั่นคงให้แก่สมาชิกในชุมชน อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้าย้อมครามและการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของจังหวัดนครพนม การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ผลิตผ้ามัดหมี่ย้อมครามในชุมชน ผ่านการสัมภาษณ์และการรวบรวมข้อมูลด้านต้นทุนการผลิต รายได้ ค่าใช้จ่าย และเงินลงทุน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยหลักการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน (Cost–Benefit Analysis) ประกอบด้วย การวิเคราะห์ต้นทุนรวม รายได้สุทธิ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio: B/C Ratio) และระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เพื่อประเมินความคุ้มค่าของการดำเนินโครงการ ผลการศึกษาพบว่า การผลิตผ้ามัดหมี่ย้อมครามมีต้นทุนหลัก ได้แก่ ค่าวัตถุดิบ ค่าแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการผลิต โดยมีเงินลงทุนเริ่มต้นประมาณ 30,000–60,000 บาท ขึ้นอยู่กับขนาดการผลิตและอุปกรณ์ที่ใช้ ผลการวิเคราะห์ทางการเงินพบว่า โครงการมี มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) เป็นบวก อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (B/C Ratio) มีค่ามากกว่า 1.00 และอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยในตลาด ส่งผลให้โครงการมีความคุ้มค่าในการลงทุนและสามารถสร้างผลตอบแทนที่ดีให้แก่ผู้ประกอบการในระยะยาว นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า ระยะเวลาคืนทุนของโครงการไม่เกิน 2 ปี และผู้ประกอบการสามารถสร้างรายได้อย่างต่อเนื่องจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ทั้งในรูปแบบการจำหน่ายภายในชุมชน การออกงานแสดงสินค้า และการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงผู้บริโภคและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ผ้ามัดหมี่ย้อมครามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัย ควบคู่กับการบริหารต้นทุนอย่างเป็นระบบ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ชุมชนในอนาคต งานวิจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากเป็นการศึกษาด้านต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน และความคุ้มค่าทางการเงินของผลิตภัณฑ์สิ่งทอจากภูมิปัญญาท้องถิ่นเช่นเดียวกับผ้าหม้อห้อม โดยใช้หลักการวิเคราะห์ทางการบัญชีและการเงินที่ใกล้เคียงกัน ผลการศึกษาจึงสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เพื่อให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาธุรกิจได้อย่างเหมาะสม

อุมาวดี เดชธำรงค์, ประเสริฐ ศรีสุข และคณะ (2565) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไก่พื้นเมืองใหม่นาดีโมเดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนจากการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน (2) ประเมินความคุ้มค่าทางการเงินของโครงการ และ (3) นำผลการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการลงทุนและพัฒนาการบริหารจัดการของวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้สมาชิกในชุมชน

สามารถนำข้อมูลด้านต้นทุนและผลตอบแทนไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการดำเนินกิจการและขยายการลงทุนได้อย่างเหมาะสม การวิจัยครั้งนี้เป็น การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) โดยใช้ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของโครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการรวบรวมข้อมูลด้านต้นทุน รายได้ ค่าใช้จ่าย และเงินลงทุน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา พร้อมทั้งประเมินความคุ้มค่าทางการเงินโดยใช้ มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (Net Present Value: NPV) อัตราผลตอบแทนภายใน (Internal Rate of Return: IRR) อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (Benefit-Cost Ratio: B/C Ratio) และระยะเวลาคืนทุน (Payback Period) เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการลงทุน ผลการศึกษาพบว่า โครงการมีต้นทุนการดำเนินงานที่สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ผลการวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางการเงินพบว่า มูลค่าปัจจุบันสุทธิ (NPV) มีค่าเป็นบวก อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน (B/C Ratio) เท่ากับ 1.22 และอัตราผลตอบแทนภายใน (IRR) เท่ากับร้อยละ 31.12 ซึ่งสูงกว่าอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนด แสดงให้เห็นว่าโครงการมีความเหมาะสมและคุ้มค่าต่อการลงทุน สามารถสร้างผลตอบแทนได้ในระยะยาว นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบว่า โครงการมีระยะเวลาคืนทุนประมาณ 3.67 ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนของวิสาหกิจชุมชน ผู้วิจัยเสนอแนะให้มีการควบคุมต้นทุนการผลิตอย่างต่อเนื่อง เพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และพัฒนาช่องทางการตลาดเพื่อเพิ่มยอดจำหน่ายและรายได้ของกลุ่ม รวมทั้งควรจัดทำระบบบัญชีต้นทุนที่ถูกต้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนและตัดสินใจด้านการลงทุนในอนาคต งานวิจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากใช้หลักการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และความคุ้มค่าทางการเงินของวิสาหกิจชุมชน โดยอาศัยเครื่องมือทางการเงิน ได้แก่ NPV, IRR, B/C Ratio และระยะเวลาคืนทุน ซึ่งเป็นแนวทางเดียวกับการศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ ดังนั้น ผลการวิจัยจึงสามารถนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล การประเมินความคุ้มค่าทางการเงิน และการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารต้นทุนของกิจการให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

ศศิธร จันทร์เพ็ญ และคณะ (2566) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และจุดคุ้มทุนของผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโนนกอก จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาโครงสร้างต้นทุนการผลิตผ้าทอมือ (2) วิเคราะห์ผลตอบแทนจากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และ (3) ศึกษาจุดคุ้มทุนของการดำเนินกิจการ เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนการผลิต การกำหนดราคาจำหน่าย และการบริหารต้นทุนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นการสนับสนุนการอนุรักษ์ภูมิปัญญาการทอผ้าพื้นเมืองควบคู่กับการสร้างรายได้ให้แก่

สมาชิกในชุมชน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ผลิตผ้าทอมือ ผ่านการสัมภาษณ์และการบันทึกข้อมูลด้านต้นทุนการผลิต รายได้ ค่าใช้จ่าย และปริมาณการผลิต จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และการวิเคราะห์ทางการบัญชีต้นทุน โดยคำนวณต้นทุนการผลิตต่อหน่วย ผลตอบแทนสุทธิ กำไรขั้นต้น จุดคุ้มทุน และอัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินกิจการ ผลการศึกษาพบว่า ต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่เกิดจากค่าวัตถุดิบและค่าแรงงานทางตรง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนสูงที่สุดของต้นทุนทั้งหมด ขณะที่ค่าใช้จ่ายในการผลิตมีสัดส่วนรองลงมา การกำหนดราคาจำหน่ายที่เหมาะสมส่งผลให้กลุ่มวิสาหกิจสามารถสร้างกำไรจากการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง โดยผลการวิเคราะห์พบว่ารายได้จากการจำหน่ายสูงกว่าต้นทุนรวม ทำให้กิจการมีผลตอบแทนเป็นบวก และมีจุดคุ้มทุนอยู่ในระดับที่สามารถดำเนินการผลิตได้จริงภายใต้ศักยภาพของกลุ่มผู้ผลิต นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า การจัดทำข้อมูลต้นทุนอย่างเป็นระบบช่วยให้กลุ่มวิสาหกิจสามารถวางแผนการผลิตได้แม่นยำมากขึ้น สามารถควบคุมต้นทุน ลดความสูญเสียจากกระบวนการผลิต และใช้ข้อมูลทางการบัญชีในการกำหนดราคาขายได้อย่างเหมาะสม ส่งผลให้กิจการมีความสามารถในการแข่งขันเพิ่มขึ้น และสามารถสร้างรายได้ให้แก่สมาชิกในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งเสนอแนะให้มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อขยายฐานลูกค้าและเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ งานวิจัยดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากเป็นการศึกษาด้านต้นทุน ผลตอบแทน และจุดคุ้มทุนของผลิตภัณฑ์สิ่งทอชุมชน ซึ่งใช้หลักการวิเคราะห์ทางการบัญชีต้นทุนเช่นเดียวกับการศึกษาการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ดังนั้น แนวคิด วิธีการวิเคราะห์ และผลการศึกษาจึงสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต การประเมินผลตอบแทน และการวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการดำเนินกิจการในโครงงานฉบับนี้ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

โครงงานวิชาชีพเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เป็นโครงงานเชิงสำรวจ (Survey Project) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ 2) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ และ 3) เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ โดยผู้จัดทำได้ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา บทความวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ประกอบการของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต รายได้ ผลตอบแทน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุนของกิจการ รวมทั้งสรุปผลและเสนอแนวทางในการพัฒนาการบริหารต้นทุนและการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยการดำเนินการศึกษาครั้งนี้ ผู้จัดทำได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นายแทนดิลก หล้าคำมี เจ้าของกิจการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จำนวน 1 คน ซึ่งเป็นผู้มีบทบาทในการบริหารจัดการกิจการ รับผิดชอบด้านการผลิต การจัดซื้อวัตถุดิบ การกำหนดราคาจำหน่าย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ และการจัดทำข้อมูลต้นทุนของกิจการ รวมทั้งเป็นผู้ที่มีความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต รายได้ และผลตอบแทนของกิจการ จึงเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการศึกษาครั้งนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นายแทนดิลก หล้าคำมี เจ้าของกิจการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ จำนวน 1 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจของกิจการ ทั้งในด้านกระบวนการผลิต การจัดซื้อวัตถุดิบ การบริหารต้นทุน การกำหนดราคาจำหน่าย

รายได้ และผลตอบแทนของกิจการโดยตรง จึงสามารถให้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากผู้ให้ข้อมูลจะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินธุรกิจและเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการต้นทุนของกิจการต่อไป

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ซึ่งผู้จัดทำสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต ผลตอบแทน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน

แบบสัมภาษณ์ได้รับการออกแบบให้เป็นคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถอธิบายรายละเอียดจากประสบการณ์และการดำเนินงานจริงของกิจการได้อย่างอิสระ ทำให้ผู้จัดทำได้รับข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการบริหารต้นทุน การผลิต การจำหน่าย และผลตอบแทนของกิจการ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับสภาพการดำเนินธุรกิจของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่

แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกิจการและผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ 4) จำนวนแรงงานทั้งหมด 5) ผลิตภัณฑ์ที่ร้านจำหน่าย 6) ช่องทางการจำหน่ายสินค้า 7) รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้า

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน ได้แก่ 1) ลักษณะการดำเนินธุรกิจและผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้หลัก 2) ขั้นตอนการผลิตผ้าหม้อห้อม 3) วัตถุดิบหรือส่วนผสมที่ใช้ในการผลิต ปริมาณที่ใช้และราคาต่อหน่วย 4) การกำหนดราคาจำหน่ายสินค้า 5) รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้า 6) ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร 7) ผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ 8) การวิเคราะห์ต้นทุน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ได้แก่ 1) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ 2) แนวทางในการลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มผลตอบแทนของกิจการ 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาธุรกิจร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

3.2.2 การตรวจสอบเครื่องมือ

เครื่องมือดังกล่าวได้รับการตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลจริง เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์และสรุปผลการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ จำนวนทั้งหมด 3 ท่าน ได้แก่ 1) นางสาวปาริชาต สวยรูป ครูแผนกวิชาการบัญชี 2) นางสาวสุภาพร ธนะขว้าง ครูแผนกวิชาการบัญชี 3) นางสาวไพริน จินดา ครูแผนกวิชาการบัญชี ทำการวิเคราะห์คุณภาพของต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ และนำมา ปรับปรุงตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ โดยใช้การกำหนดรูปแบบของแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบ สัมภาษณ์ โดยใช้ระดับการวัดข้อมูล 3 ระดับ มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงาน ควรตัดออก

0 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงานเพียงบางส่วน ควรปรับปรุงแก้ไข

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงาน ควรคงไว้

โดยจะใช้ค่าดัชนีความตรงของเนื้อหา (IOC) มาพิจารณาระดับคุณภาพ โดยพิจารณาจากการสรุปผลระดับคะแนนความคิดเห็นจากแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้จัดทำได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากทั้งข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วน ถูกต้อง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

ผู้จัดทำได้เก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์เจ้าของกิจการและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ก่อนดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้จัดทำได้ติดต่อประสานงานเพื่อนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความยินยอมจากผู้ให้ข้อมูล จากนั้นจึงดำเนินการสัมภาษณ์และบันทึกข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต รายได้ ผลตอบแทน และแนวทางการบริหารจัดการของกิจการ

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ข้อมูลทุติยภูมิได้จากการศึกษาค้นคว้าหนังสือ ตำรา บทความวิชาการ งานวิจัย วารสาร เอกสารทางราชการ และข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต การวิเคราะห์ผลตอบแทน การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน ระยะเวลาคืนทุน และข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตผ้าหม้อห้อม เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ อภิปรายผล และเปรียบเทียบผลการศึกษากับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้จัดทำได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วน และความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงนำข้อมูลมาจัดหมวดหมู่และวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ร่วมกับการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงิน เพื่อให้สามารถอธิบายสภาพการดำเนินงานและประเมินความคุ้มค่าในการดำเนินธุรกิจของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ ได้อย่างเหมาะสม โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกิจการ

ข้อมูลทั่วไปของกิจการที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น ประวัติความเป็นมา รูปแบบการดำเนินธุรกิจ ลักษณะของผลิตภัณฑ์ กระบวนการผลิต ช่องทางการจัดจำหน่าย และข้อมูลพื้นฐานของกิจการ นำมาวิเคราะห์และนำเสนอในลักษณะการบรรยายเชิงพรรณนา เพื่อให้เห็นภาพรวมของการดำเนินธุรกิจร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่

2) การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต

ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารทางบัญชีของกิจการ นำมาจำแนกตามองค์ประกอบของต้นทุน ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต จากนั้นนำมาคำนวณต้นทุนการผลิตรวม และต้นทุนการผลิตต่อหน่วย เพื่อใช้ในการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนและประเมินประสิทธิภาพการบริหารต้นทุนของกิจการ

3) การวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ

ผู้จัดทำนำข้อมูลรายได้จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์และค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินธุรกิจมาคำนวณผลตอบแทนของกิจการ โดยพิจารณาจากรายได้รวม ต้นทุนรวม ค่าใช้จ่ายรวม และกำไรสุทธิ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและความสามารถในการสร้างผลตอบแทนของกิจการ

4) การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even Point: BEP)

ผู้จัดทำนำข้อมูลต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และราคาขายของผลิตภัณฑ์มาคำนวณหาจุดคุ้มทุน เพื่อหาปริมาณการผลิตหรือยอดขายขั้นต่ำที่ทำให้กิจการมีรายได้เท่ากับต้นทุนรวม ซึ่งเป็น

ระดับที่กิจการไม่มีกำไรและไม่ขาดทุน ทั้งนี้ ผลการวิเคราะห์จุดคุ้มทุนสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการผลิต การกำหนดเป้าหมายยอดขาย และการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ โดยใช้สูตร ดังนี้

จุดคุ้มทุน (หน่วย)

$$\text{จุดคุ้มทุน (หน่วย)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{ราคาขายต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}}$$

จุดคุ้มทุน (บาท)

$$\text{จุดคุ้มทุน (บาท)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตราส่วนกำไรส่วนเกิน}}$$

5) การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB)

ผู้จัดทำนำข้อมูลเงินลงทุนเริ่มแรกและกระแสเงินสดรับสุทธิของกิจการมาวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน เพื่อประเมินระยะเวลาที่กิจการสามารถได้รับเงินลงทุนกลับคืนมา ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญในการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนและการตัดสินใจทางธุรกิจ โดยใช้สูตร ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{เงินลงทุนเริ่มแรก}}{\text{กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี}}$$

6) การสรุปผลและอภิปรายผลการศึกษา

หลังจากดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้จัดทำได้นำผลการวิเคราะห์มาสรุปและอภิปรายผล โดยเปรียบเทียบผลการศึกษากับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายผลการศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงาน พร้อมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ ในด้านการบริหารต้นทุน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการวางแผนการดำเนินธุรกิจในอนาคต ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนากิจการและเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจศึกษาประเด็นด้านการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของธุรกิจผลิตผ้าหม้อห้อมต่อไป

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกิจการและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยนำเสนอผลในรูปแบบการบรรยาย ตาราง และแผนภาพ เพื่ออธิบายลักษณะการดำเนินธุรกิจ กระบวนการผลิต และโครงสร้างต้นทุนของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่

ค่าเฉลี่ย

$$\text{ค่าเฉลี่ย} = \frac{\text{ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด}}{\text{จำนวนข้อมูล}}$$

3.5.2 การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิต

ใช้การจำแนกต้นทุนตามองค์ประกอบของต้นทุน ได้แก่ ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง ต้นทุนค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต เพื่อนำมาวิเคราะห์ต้นทุนรวม ต้นทุนต่อหน่วย และโครงสร้างต้นทุนของกิจการ

ต้นทุนการผลิตรวม

$$\text{ต้นทุนรวม} = \text{ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง} + \text{ค่าแรงทางตรง} + \text{ค่าใช้จ่ายในการผลิต}$$

ต้นทุนต่อหน่วย

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วย} = \frac{\text{ต้นทุนการผลิตรวม}}{\text{จำนวนหน่วยที่ผลิต}}$$

3.5.3 การวิเคราะห์ผลตอบแทน

ใช้วิเคราะห์รายได้ ค่าใช้จ่าย และกำไรสุทธิของกิจการ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและความสามารถในการสร้างผลตอบแทนจากการผลิตและจำหน่ายผ้าหม้อห้อม

กำไรสุทธิ

$$\text{กำไรสุทธิ} = \text{รายได้รวม} - \text{ค่าใช้จ่ายรวม}$$

อัตรากำไรสุทธิ

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้รวม}} \times 100$$

3.5.4 การวิเคราะห์จุดคุ้มทุน (Break-even Point: BEP)

ใช้วิเคราะห์ปริมาณการผลิตหรือยอดขายขั้นต่ำที่ทำให้กิจการมีรายได้ครอบคลุมต้นทุนทั้งหมด โดยนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ประกอบการวางแผนการผลิต การกำหนดราคาขาย และการบริหารต้นทุนของกิจการ

จุดคุ้มทุน (หน่วย)

$$\text{จุดคุ้มทุน (หน่วย)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{ราคาต่อหน่วย} - \text{ต้นทุนผันแปรต่อหน่วย}}$$

จุดคุ้มทุน (บาท)

$$\text{จุดคุ้มทุน (บาท)} = \frac{\text{ต้นทุนคงที่}}{\text{อัตราส่วนกำไรส่วนเกิน}}$$

3.5.5 การวิเคราะห์ระยะเวลาคืนทุน (Payback Period: PB)

ใช้วิเคราะห์ระยะเวลาที่กิจการสามารถได้รับเงินลงทุนเริ่มแรกกลับคืน เพื่อประเมินความคุ้มค่าในการลงทุนและใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจ

$$\text{ระยะเวลาคืนทุน} = \frac{\text{เงินลงทุนเริ่มแรก}}{\text{กระแสเงินสดรับสุทธิต่อปี}}$$

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงงานวิชาชีพเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อม วิเคราะห์ต้นทุนการผลิต และวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ โดยผู้จัดทำได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าของกิจการ คือ นายแทนดิลก หล้าคำมี ซึ่งเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจ กระบวนการผลิต การจัดซื้อวัตถุดิบ การกำหนดราคาจำหน่าย และข้อมูลด้านต้นทุนและผลตอบแทนของกิจการผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 4 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และกิจการ

4.2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต

4.3 ข้อูลเกี่ยวกับผลตอบแทน

4.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์และกิจการ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลักของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นายแทนดิลก หล้าคำมี อายุ 45 ปี เป็นเพศชาย และมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจและจำหน่ายผ้าหม้อห้อมมาเป็นระยะเวลา 11 ปี โดยกิจการตั้งอยู่เลขที่ 326/3 หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่

ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย มีลักษณะการดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการจำหน่ายและผลิตผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายและผ้าหม้อห้อม โดยผลิตภัณฑ์ที่ร้านจำหน่าย ได้แก่ เสื้อหม้อห้อม กางเกงหม้อห้อม เสื้อผ้าฝ้าย กระเป๋าผ้า และของที่ระลึก นอกจากนี้ ร้านยังมีผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าฝ้ายทอมือและงานอีโคปริ้นท์ ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่ช่วยสร้างความหลากหลายให้แก่สินค้าและตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกัน

ด้านกำลังแรงงาน ร้านมีแรงงานทั้งหมด 10 คน ประกอบด้วยแรงงานในครอบครัวจำนวน 3 คน และแรงงานภายนอกจำนวน 7 คน โดยแรงงานมีส่วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการดำเนินงานและการผลิตสินค้าของกิจการ

ด้านช่องทางการจำหน่าย ร้านมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าที่หลากหลาย ได้แก่ หน้าร้าน การขายส่ง Facebook Line TikTok และ Shopee รวมถึงมีการออกบูธและจัดแสดงสินค้าเป็นประจำ ทำให้สามารถเข้าถึงลูกค้าได้ทั้งในพื้นที่และผ่านช่องทางออนไลน์

สำหรับรายได้จากการจำหน่ายสินค้า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่าร้านมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 100,000–200,000 บาทต่อเดือน ขณะที่ข้อมูลในส่วนของรายได้ที่ระบุไว้เบื้องต้นอยู่ที่ประมาณ 150,000 บาทต่อเดือน ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการวิเคราะห์รายได้และผลตอบแทนของกิจการในบทต่อไป

โดยภาพรวม ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายเป็นกิจการที่ดำเนินธุรกิจมาอย่างต่อเนื่อง มีประสบการณ์ในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมเป็นระยะเวลานาน มีผลิตภัณฑ์หลายประเภทและมีช่องทางการจำหน่ายทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสนับสนุนการสร้างรายได้และผลตอบแทนของกิจการ

จากการสัมภาษณ์นายแทนดิลก หล้าคำมี ผู้ให้ข้อมูลหลักของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ พบว่า ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อมและผ้าฝ้าย โดยมีประสบการณ์ในการดำเนินธุรกิจและจำหน่ายผ้าหม้อห้อมเป็นระยะเวลา 11 ปี ปัจจุบันร้านมีผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายหลายประเภท ได้แก่ เสื้อหม้อห้อม กางเกงหม้อห้อม เสื้อผ้าฝ้าย กระเป๋าผ้า และของที่ระลึก โดยผลิตภัณฑ์หลักของร้านเป็นเสื้อผ้าฝ้ายหม้อห้อมสำเร็จรูป รวมถึงผ้าฝ้ายทอมือและงานอีโคปริ้นท์

ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย มีลักษณะการดำเนินธุรกิจทั้งด้านการผลิตและการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมและผ้าฝ้าย โดยมีการจัดจำหน่ายสินค้าหลายรูปแบบ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกัน ผลิตภัณฑ์ที่ร้านจำหน่าย ได้แก่ เสื้อหม้อห้อม กางเกงหม้อห้อม เสื้อผ้าฝ้าย กระเป๋าผ้า และของที่ระลึก นอกจากนี้ ร้านยังมีผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับผ้าฝ้ายทอมือและงานอีโคปริ้นท์

จากการสัมภาษณ์พบว่า ร้านมีช่องทางการจำหน่ายสินค้าหลายช่องทาง ได้แก่ หน้าร้าน การขายส่ง Facebook, Line, TikTok และ Shopee ทำให้สามารถเข้าถึงลูกค้าได้ทั้งในพื้นที่และลูกค้าผ่านช่องทางออนไลน์ โดยร้านมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเฉลี่ยประมาณ 150,000 บาทต่อเดือน

จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลระบุว่า ผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้หลักของร้าน ได้แก่ เสื้อผ้าฝ้ายหม้อห้อมสำเร็จรูปทุกชนิด ผ้าฝ้ายทอมือ และงานอีโคปริ้นท์ โดยร้านให้ความสำคัญกับการเลือกผลิตภัณฑ์ที่สามารถจำหน่ายได้ดีและสร้างรายได้ให้แก่กิจการ

ร้านมีการพิจารณาความต้องการของตลาดจากลักษณะการขายสินค้า หากผลิตภัณฑ์ประเภทใดสามารถจำหน่ายได้ราคาดีและขายได้รวดเร็ว ร้านจะผลิตสินค้าในประเภทนั้นเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง ส่วนผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายได้ช้าหรือมียอดขายน้อย ร้านจะลดหรือหยุดการผลิต เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าและช่วยลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น

จากการสัมภาษณ์พบว่า กระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เริ่มจากการจัดเตรียม ผ้าดิบเป็นม้วน จากนั้นนำผ้าเข้าสู่กระบวนการจัดทำลวดลายตามรูปแบบที่ร้านออกแบบไว้ เมื่อได้ลวดลายแล้วจึงดำเนินการออกแบบรูปแบบเสื้อและจัดทำแพทเทิร์น ก่อนส่งเข้าสู่ขั้นตอนการตัดและเย็บจนได้เป็นผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปพร้อมจำหน่าย สามารถสรุปขั้นตอนการดำเนินงานได้ดังนี้

ภาพที่ 2 การจัดเตรียมผ้าดิบสำหรับการผลิตผ้าหม้อห้อม

จากภาพที่ 2 แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการจัดเตรียมผ้าดิบ ซึ่งเป็นวัตถุดิบสำคัญที่นำมาใช้ในการผลิต โดยทางร้านจะนำผ้าดิบที่จัดซื้อมาเตรียมให้มีความพร้อมสำหรับเข้าสู่กระบวนการผลิต จากนั้นจึงนำผ้าไปดำเนินการในขั้นตอนการจัดทำลวดลายตามรูปแบบที่ร้านกำหนด การเตรียมผ้าที่เหมาะสมจะช่วยให้การทำลวดลายในขั้นตอนต่อไปเป็นไปอย่างสะดวกและช่วยให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีคุณภาพตามต้องการ

ภาพที่ 3 การจัดทำลวดลายผ้าหม้อห้อม

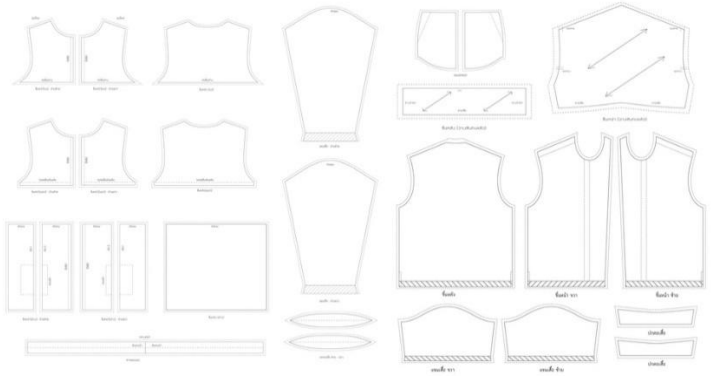
จากภาพที่ 3 แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการจัดทำลวดลายบนผ้าหม้อห้อม โดยเป็นการเพิ่มรายละเอียดและเอกลักษณ์ให้แก่ผืนผ้าก่อนนำไปผลิตเป็นเครื่องแต่งกายหรือผลิตภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ

การจัดทำลวดลายถือเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญ เนื่องจากรูปแบบของลวดลายมีส่วนช่วยสร้างความโดดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์ และทำให้สินค้าของร้านมีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ทั่วไปในท้องตลาด

ภาพที่ 4 การออกแบบลวดลายผ้าหม้อห้อม

จากภาพที่ 4 แสดงให้เห็นถึงการออกแบบลวดลายของผ้าหม้อห้อม ซึ่งผู้ประกอบการจะพิจารณารูปแบบและลวดลายให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ที่จะนำไปตัดเย็บ โดยการออกแบบจะคำนึงถึงความสวยงาม ความเหมาะสมในการนำไปใช้งาน และความต้องการของกลุ่มลูกค้า การออกแบบลวดลายที่มีความหลากหลายยังช่วยเพิ่มทางเลือกให้แก่ผู้บริโภคและสามารถนำไปพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่าง ๆ ได้

ภาพที่ 5 การออกแบบเสื้อและจัดทำแพทเทิร์น

จากภาพที่ 5 แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการออกแบบเสื้อและการจัดทำแพทเทิร์น หลังจากได้รูปแบบและลวดลายของผ้าแล้ว ผู้ประกอบการจะกำหนดรูปแบบของเสื้อและจัดทำแพทเทิร์นให้เหมาะสมกับขนาดและรูปทรงของผลิตภัณฑ์ ขั้นตอนนี้ช่วยกำหนดสัดส่วนของชิ้นส่วนต่าง ๆ ก่อนนำไปตัดผ้า เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้มีรูปทรงและขนาดตามแบบที่กำหนดไว้

ภาพที่ 6 การตัดผ้าตามแบบแพทเทิร์น

จากภาพที่ 6 แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการตัดผ้าตามแบบแพทเทิร์นที่จัดเตรียมไว้ โดยนำผ้ามาวางและกำหนดตำแหน่งตามแบบก่อนทำการตัดเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ ของเสื้อผ้า การตัดผ้าจำเป็นต้องมีความแม่นยำเพื่อให้ชิ้นส่วนแต่ละส่วนสามารถนำไปประกอบและเย็บเข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งช่วยลดการสูญเสียวัตถุดิบจากการตัดผ้าที่ผิดพลาด

ภาพที่ 7 การเย็บประกอบผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อม

จากภาพที่ 7 แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการนำชิ้นส่วนผ้าที่ผ่านการตัดตามแพทเทิร์นมาเย็บประกอบเข้าด้วยกัน โดยใช้จักรเย็บผ้าและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องตามรูปแบบของผลิตภัณฑ์ การเย็บต้องอาศัยความประณีตและความชำนาญของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ตะเข็บและรูปทรงของผลิตภัณฑ์มีความเรียบร้อย แข็งแรง และเหมาะสมต่อการนำไปใช้งาน

ภาพที่ 8 การตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อม

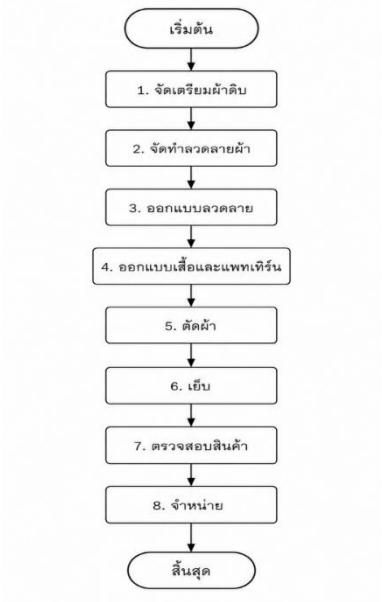
จากภาพที่ 8 แสดงให้เห็นถึงขั้นตอนการตรวจสอบผลิตภัณฑ์หลังจากผ่านกระบวนการตัดเย็บ โดยผู้ปฏิบัติงานจะตรวจสอบความเรียบร้อยของผลิตภัณฑ์ เช่น รูปทรงของเสื้อ ความเรียบร้อยของตะเข็บ ขนาดของผลิตภัณฑ์ รวมถึงรายละเอียดต่าง ๆ ก่อนนำสินค้าออกจำหน่าย หากพบข้อผิดพลาดจะดำเนินการแก้ไขให้เรียบร้อยก่อนส่งมอบให้ลูกค้า

ภาพที่ 9 ผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมสำเร็จรูปพร้อมจำหน่าย

จากภาพที่ 9 แสดงให้เห็นถึงผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมที่ผ่านกระบวนการผลิตและการตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้ว โดยผลิตภัณฑ์จะถูกจัดเตรียมให้พร้อมสำหรับการจำหน่ายผ่านช่องทางต่าง ๆ ของร้าน ได้แก่ หน้าร้าน การขายส่ง และช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook, Line,

TikTok และ Shopee รวมถึงการนำสินค้าไปจำหน่ายในงานแสดงสินค้าและการออกบูธ ซึ่งเป็นช่องทางที่ช่วยเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงลูกค้าและสร้างรายได้ให้แก่กิจการ

ภาพที่ 10 กระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อม (Flowchart)

ที่มา : ปิยะธิดา ปิยะโกศลและอมรรัตน์ วังตา (2569)

4.2 ผลการศึกษาผ้าหม้อห้อมร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

ตารางที่ 4.1 แสดงการศึกษาของการผลิตต่อรอบ

ลำดับ	ประเภทต้นทุน	ต้นทุน (บาท)	การคำนวณสัดส่วน	คิดเป็นร้อยละ (%)
1	ต้นทุนวัตถุดิบทางตรง	40,650	(40,650 ÷ 76,650) × 100	53.03
2	ค่าแรงงานทางตรง	12,000	(12,000 ÷ 76,650) × 100	15.66
3	ค่าใช้จ่ายในการผลิต	24,000	(24,000 ÷ 76,650) × 100	31.31
	รวม	76,650		100

ที่มา: จากการคำนวณข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผลการศึกษาต้นทุนการผลิตราคาสินค้าต่อรอบเท่ากับ 76,650 บาท ประกอบด้วยต้นทุนที่มีค่ามากที่สุดคือวัตถุดิบทางตรง 40,650บาท คิดเป็นร้อยละ 53.03 รองลงมาคือค่าแรงงานทางตรง 12,000บาท คิดเป็นร้อยละ 15.66 และ ค่าใช้จ่ายการผลิต 24,000บาท คิดเป็นร้อยละ 31.31

4.3 การศึกษาผลตอบแทนของร้านลี่ & มี่ผ้าฝ้าย

ตารางที่ 4.2 แสดงผลตอบแทนจากการลงทุน

ราคาขายรวม/ครั้ง	ต้นทุนการผลิตหน่วย/ครั้ง	ผลตอบแทน (กำไร)	คิดเป็นร้อยละ
150,000	76,650	73,350	48.90

ที่มา: จากการคำนวณข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

จากตารางที่ 4.2 แสดงผลตอบแทนพบว่าผลตอบแทนรายได้จากการจำหน่ายสินค้า เท่ากับ 150,000 บาทต่อครั้งมีต้นทุนการผลิตต่อครั้ง 76,650 บาท ผลตอบแทน (กำไร) 73,350 บาทคิดเป็นร้อยละ 48.90

4.4 ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการพัฒนาธุรกิจ

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ พบว่า การดำเนินธุรกิจโดยภาพรวมสามารถดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากร้านมีทั้งหน้าร้าน การจำหน่ายแบบขายส่ง การออกบูธ และช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ อย่างไรก็ตาม ในการดำเนินธุรกิจยังพบปัญหาและอุปสรรคบางประการ โดยเฉพาะด้านต้นทุนวัตถุดิบและอุปกรณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ทางการตลาด ซึ่งสามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า ปัญหาด้านต้นทุนการผลิตที่สำคัญ คือ ราคาผ้าดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดเย็บมีการปรับตัวสูงขึ้นในบางช่วงเวลา ส่งผลให้ต้นทุนในการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 10–20 เมื่อราคาวัตถุดิบและอุปกรณ์ปรับสูงขึ้น หากร้านยังคงจำหน่ายสินค้าในราคาเดิม อาจส่งผลให้กำไรที่ได้รับลดลง ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงจำเป็นต้องติดตามราคาวัตถุดิบและควบคุมการใช้วัสดุให้เหมาะสมกับการผลิต เพื่อช่วยลดผลกระทบจากต้นทุนที่เพิ่มขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า ร้านมีแนวทางในการลดต้นทุนโดย นำงานบางส่วนที่เคยว่าจ้างหรือสั่งจากภายนอกกลับมาดำเนินการเองภายในร้าน เช่น การจัดทำป้ายลาเบล ป้ายราคา และการประกอบผลิตภัณฑ์ เช่น การเจาะและใส่กระดุม จากเดิมที่ต้องว่าจ้างร้านหรือบุคคลภายนอกให้ดำเนินการ ปัจจุบันร้านสามารถดำเนินการเองได้ ทำให้ลดค่าใช้จ่ายในการจ้างงานภายนอก และสามารถควบคุมคุณภาพของงานได้มากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า ร้านมีการพิจารณาผลตอบแทนจากสินค้าที่ผลิตและจำหน่าย โดยสินค้าประเภทใดที่สามารถจำหน่ายได้ราคาสูงและขายได้รวดเร็ว ร้านจะให้ความสำคัญกับการผลิตและนำมาจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง ขณะที่สินค้าที่จำหน่ายได้ช้าหรือมียอดจำหน่ายน้อย จะพิจารณาลดหรือหยุดการผลิต เพื่อป้องกันการเกิดต้นทุนจากสินค้าคงเหลือและช่วยให้เงินทุนหมุนเวียนของกิจการมีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ พบว่า แนวทางในการพัฒนาธุรกิจ คือ การเข้าร่วมกิจกรรมและโครงการร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน เช่น สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงพาณิชย์ และกรมการค้าภายใน เพื่อเพิ่มโอกาสในการประชาสัมพันธ์สินค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการขยายช่องทางการตลาด นอกจากนี้ ร้านยังให้ความสำคัญกับการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของกิจการ

โดยสรุป ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย มีจุดแข็งด้านการมีแหล่งวัตถุดิบที่สามารถจัดหาได้อย่างต่อเนื่อง มีแรงงานเพียงพอ และมีช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลาย ขณะที่ปัญหาสำคัญคือการเปลี่ยนแปลงของราคาผ้าดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิต ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนของกิจการ ดังนั้น แนวทางสำคัญในการพัฒนาธุรกิจ คือ การควบคุมต้นทุน การนำงานบางส่วนมาดำเนินการเอง การเลือกผลิตสินค้าที่มีความต้องการของตลาด และการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมัยควบคู่กับการขยายเครือข่ายทางการตลาดทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

บทที่ 5
สรุปผล การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงงานวิชาชีพเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย 2) เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย และ 3) เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามขอบเขตของการศึกษา โดยเรียงลำดับผลการศึกษา ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.2 การอภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปและกระบวนการศึกษาผลว่าข้อมูลทั่วไปประกอบด้วยผู้ให้สัมภาษณ์ คือ นายแทนดิลก หล้าคำมี อายุ 45 ปี มีประสบการณ์ในการขายผ้าหม้อห้อมและดำเนินกิจการเป็นระยะเวลา 11 ปี ลักษณะการดำเนินธุรกิจเป็นกิจการที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากผ้าฝ้ายและผ้าหม้อห้อม โดยมีแรงงานทั้งหมด 10 คน แบ่งเป็นแรงงานในครอบครัว 3 คน และแรงงานภายนอก 7 คน ผลิตภัณฑ์ที่ร้านจำหน่าย ได้แก่ เสื้อหม้อห้อม กางเกงหม้อห้อม เสื้อผ้าฝ้าย กระเป๋าผ้า และของที่ระลึก นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ประเภทผ้าฝ้ายทอมือและงานอีโคปริ้นท์ โดยมีช่องทางการจำหน่าย ได้แก่ หน้าร้าน การขายส่ง Facebook, Line, TikTok และ Shopee กระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านเริ่มจากการจัดเตรียมผ้าดิบ จากนั้นส่งผ้าไปจัดทำลวดลายและออกแบบลวดลายให้เหมาะสมกับผลิตภัณฑ์ ต่อมาเป็นการออกแบบเสื้อและจัดทำแพทเทิร์น แล้วจึงนำผ้าไปตัดตามแบบและเย็บประกอบเป็นผลิตภัณฑ์ เมื่อผลิตเสร็จจะมีการตรวจสอบสินค้าและนำสินค้าออกจำหน่าย โดยสามารถสรุปกระบวนการผลิตได้ดังนี้ จัดเตรียมผ้าดิบ จัดทำลวดลายผ้า ออกแบบลวดลาย ออกแบบเสื้อและแพทเทิร์น ตัดผ้า เย็บ ตรวจสอบสินค้า จำหน่าย ด้านรายได้ ผู้ประกอบการให้ข้อมูลว่าร้านมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าอยู่ประมาณ 100,000–200,000 บาทต่อครั้ง และมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 150,000 บาทต่อครั้ง

ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนการผลิตราคาสินค้าต่อรอบเท่ากับ 76,650 บาท ประกอบด้วยต้นทุนที่มีค่ามากที่สุดคือวัตถุดิบทางตรง 40,650บาท คิดเป็นร้อยละ 53.03 รองลงมาคือค่าแรงงานทางตรง 12,000บาท คิดเป็นร้อยละ 15.66 และ ค่าใช้จ่ายการผลิต 24,000บาท คิดเป็นร้อยละ

31.31แสดงผลตอบแทนพบว่าผลตอบแทนรายได้จากการจำหน่ายสินค้า เท่ากับ150,000 บาทต่อครั้ง มีต้นทุนการผลิตต่อครั้ง 76,650 บาท ผลตอบแทน (กำไร) 73,350 บาทคิดเป็นร้อยละ 48.90

จากการศึกษาพบว่า ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ไม่ประสบปัญหาด้านการจัดหาวัตถุดิบ เนื่องจากสามารถจัดหาวัตถุดิบได้อย่างต่อเนื่อง แต่มีปัญหาด้านต้นทุนการผลิตในบางช่วง เนื่องจากราคาผ้าดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดเย็บมีการปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นประมาณ 10–20% ด้านแรงงาน ผู้ประกอบการระบุว่าไม่มีปัญหาสำคัญ เนื่องจากมีทั้งแรงงานในครอบครัวและแรงงานภายนอกเพียงพอต่อการดำเนินงาน ด้านการตลาดและการจำหน่าย ร้านมีปัญหาไม่มาก เนื่องจากมีหน้าร้าน มีการออกบูธแสดงสินค้าเป็นประจำ และมีช่องทางการจำหน่ายผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้สามารถเข้าถึงลูกค้าได้หลายช่องทาง สำหรับแนวทางในการลดต้นทุน ผู้ประกอบการได้ปรับวิธีการดำเนินงานบางส่วนจากเดิมที่เคยว่าจ้างภายนอกให้กลับมาดำเนินการเอง เช่น การทำป้ายลาเบล ป้ายราคา และการประกอบผลิตภัณฑ์ เช่น การใส่กระดุม ซึ่งช่วยลดค่าใช้จ่ายที่ต้องจ่ายให้กับบุคคลภายนอก ส่วนแนวทางการพัฒนาธุรกิจ ผู้ประกอบการเห็นว่าควรเข้าร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น อุตสาหกรรมจังหวัด กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน รวมถึงหน่วยงานภาคเอกชน และควรมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและสร้างผลตอบแทนให้กับกิจการ

5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษาร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย จังหวัดแพร่ สามารถอภิปรายผลโดยเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 ได้ดังนี้

จากผลการศึกษาพบว่า ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย มีขั้นตอนการผลิตเริ่มตั้งแต่การจัดเตรียมผ้าดิบ การจัดทำลวดลายผ้า การออกแบบลวดลาย การออกแบบเสื้อและแพทเทิร์น การตัดผ้า การเย็บ การตรวจสอบสินค้า และการจำหน่าย ซึ่งแต่ละขั้นตอนต้องอาศัยความรู้ ความชำนาญ และการควบคุมคุณภาพของผู้ปฏิบัติงานผลดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมในบทที่ 2 ที่กล่าวว่า การผลิตผ้าหม้อห้อมประกอบด้วยหลายขั้นตอน ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบ การย้อมหรือจัดทำลวดลาย การแปรรูป การตัดเย็บ การตรวจสอบคุณภาพ และการจำหน่าย โดยแต่ละขั้นตอนมีผลต่อคุณภาพและต้นทุนของผลิตภัณฑ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ หัทยา ภูน้ำเย็น และคณะ (2566) ที่กล่าวถึงการพัฒนาผ้าหม้อห้อมให้มีรูปแบบและลวดลายที่หลากหลาย รวมถึงการนำมาตัดเย็บเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เพื่อเพิ่มมูลค่าและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ที่มีการออกแบบลวดลายและนำผ้ามาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์หลายประเภท เช่น เสื้อ กางเกง กระเป๋า และของที่ระลึก

จากผลการศึกษาพบว่าต้นทุนการผลิตราคาสินค้าต่อรอบเท่ากับ 76,650 บาท ประกอบด้วยต้นทุนที่มีค่ามากที่สุดคือวัตถุดิบทางตรง 40,650บาท คิดเป็นร้อยละ 53.03 รองลงมาคือค่าแรงงานทางตรง 12,000บาท คิดเป็นร้อยละ 15.66 และ ค่าใช้จ่ายการผลิต 24,000บาท คิดเป็นร้อยละ 31.31 ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ สีเทียน กำไรทอง อรรถสัตย์ และพรรณทิมา วรรณสุทธิ์ (2568) ซึ่งศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของการผลิตผ้าทอใยกัญชง และพบว่า ค่าวัตถุดิบทางตรงเป็นต้นทุนส่วนใหญ่ของการผลิต ขณะที่ค่าแรงงานก็เป็นองค์ประกอบสำคัญของต้นทุนเช่นกัน เมื่อเปรียบเทียบกับร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย พบลักษณะที่ใกล้เคียงกัน คือ วัตถุดิบทางตรง โดยเฉพาะผ้าดิบ เป็นต้นทุนที่มีมูลค่าสูงที่สุด จึงแสดงให้เห็นว่าการจัดซื้อและควบคุมการใช้วัตถุดิบมีความสำคัญต่อการควบคุมต้นทุนของกิจการ

จากผลการศึกษาต้นทุนพบว่าผลการศึกษาต้นทุนการผลิตราคาสินค้าต่อรอบเท่ากับ 76,650 บาท ประกอบด้วยต้นทุนที่มีค่ามากที่สุดคือวัตถุดิบทางตรง 40,650บาท คิดเป็นร้อยละ 53.03 รองลงมาคือค่าแรงงานทางตรง 12,000บาท คิดเป็นร้อยละ 15.66 และ ค่าใช้จ่ายการผลิต 24,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.31สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิธร จันทร์เพ็ญ และคณะ (2566) เรื่องการวิเคราะห์ต้นทุน ผลตอบแทน และจุดคุ้มทุนของผลิตภัณฑ์ผ้าทอมือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนบ้านโนนกอก จังหวัดอุดรธานี ซึ่งพบว่าการจัดทำข้อมูลต้นทุนอย่างเป็นระบบช่วยให้ผู้ผลิตสามารถวางแผนการผลิต ควบคุมต้นทุน และใช้ข้อมูลทางบัญชีประกอบการกำหนดราคาขายได้เหมาะสมมากขึ้น ดังนั้น การที่ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายพิจารณาต้นทุนร่วมกับความต้องการของตลาดก่อนกำหนดราคาจำหน่าย จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจ เนื่องจากผลิตภัณฑ์ผ้าหม้อห้อมมีความแตกต่างกันทั้งด้านรูปแบบ ลวดลาย และกระบวนการผลิต

ผลตอบแทนพบว่าผลตอบแทนรายได้จากการจำหน่ายสินค้า เท่ากับ150,000 บาทต่อครั้งมีต้นทุนการผลิตต่อครั้ง 76,650 บาท ผลตอบแทน (กำไร) 73,350 บาทคิดเป็นร้อยละ 48.90 สอดคล้องกับงานวิจัยของ สำเริง นนศิริ และรติพร มีชัย (2560) ที่ศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมคราม และพบว่าโครงการมีความคุ้มค่าทางการเงิน สามารถสร้างผลตอบแทนได้ดี และมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์และจำหน่ายสินค้าผ่านสื่อออนไลน์เพื่อขยายฐานลูกค้า นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ คมกริช สนิทชน (2565) ซึ่งศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนทางการเงินของผลิตภัณฑ์ชุมชนผ้ามัดหมี่ย้อมคราม และพบว่าการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์ควบคู่กับการบริหารต้นทุนและการขยายช่องทางการจำหน่าย สามารถช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการได้ อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้ยังไม่สามารถเปรียบเทียบกำไรสุทธิ จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุนเป็นตัวเลขกับงานวิจัยดังกล่าวได้โดยตรง เนื่องจากข้อมูลของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ยังไม่ได้แยกจำนวนผลิต จำนวนขาย และราคาขายของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภทอย่างละเอียด

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การบันทึกและควบคุมต้นทุนการผลิตอย่างต่อเนื่อง ผู้ประกอบการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ควรจัดทำบันทึกรายรับ–รายจ่ายและต้นทุนการผลิตอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะต้นทุนวัตถุดิบทางตรง เช่น ผ้าดิบ เชือกยางยืด ยางยืด กระดุม และป้ายชื่อร้าน เนื่องจากราคาวัตถุดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตอาจมีการเปลี่ยนแปลงเป็นช่วง ๆ การบันทึกต้นทุนอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ผู้ประกอบการทราบต้นทุนที่แท้จริงของสินค้า สามารถวางแผนการจัดซื้อวัตถุดิบ และควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิตได้เหมาะสมมากขึ้น

2. การควบคุมต้นทุนวัตถุดิบซึ่งเป็นต้นทุนหลักของการผลิต จากผลการศึกษาวัตถุดิบทางตรงมีต้นทุนรวม 40,650 บาท โดยผ้าดิบมีต้นทุนสูงที่สุด จำนวน 35,000 บาท ดังนั้น ผู้ประกอบการควรให้ความสำคัญกับการควบคุมการใช้ผ้าดิบให้เหมาะสมกับจำนวนผลิต ลดการตัดผ้าที่เหลือทิ้ง และวางแผนการสั่งซื้อให้สอดคล้องกับปริมาณการผลิต เพื่อช่วยลดต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์

3. การลดค่าใช้จ่ายในการผลิตโดยดำเนินงานบางส่วนด้วยตนเอง จากข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้ประกอบการมีแนวทางลดต้นทุนโดยนำงานบางส่วนที่เคยว่าจ้างจากภายนอกมาดำเนินการเอง เช่น การทำป้ายลาเบล ป้ายราคา และการใส่กระดุม ดังนั้น ควรพิจารณางานอื่นที่สามารถดำเนินการภายในกิจการได้โดยไม่กระทบต่อคุณภาพสินค้า เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่ายและเพิ่มผลตอบแทนของกิจการ

4. การวางแผนผลิตสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ผู้ประกอบการควรนำข้อมูลยอดขายของสินค้าแต่ละประเภทมาบันทึกและเปรียบเทียบอย่างต่อเนื่อง โดยสินค้าที่ขายได้ดี ขายได้รวดเร็ว และสามารถจำหน่ายในราคาที่เหมาะสม ควรเพิ่มปริมาณการผลิต ส่วนสินค้าที่ขายช้าหรือมียอดขายน้อย ควรลดปริมาณการผลิตหรือปรับรูปแบบสินค้า เพื่อป้องกันการเกิดสินค้าคงเหลือและช่วยลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น

6. การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายเพื่อสร้างผลตอบแทน ร้านมีช่องทางการจำหน่ายทั้งหน้าร้าน การขายส่ง การออกบูธ และช่องทางออนไลน์ ได้แก่ Facebook, Line, TikTok และ Shopee ดังนั้น ควรใช้ช่องทางเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการนำเสนอผลิตภัณฑ์ใหม่ ลวดลายใหม่ และสินค้าเด่นของร้านผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงลูกค้าและเพิ่มยอดจำหน่าย

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนแยกตามประเภทผลิตภัณฑ์ ในการศึกษาครั้งต่อไปควรแยกวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของผลิตภัณฑ์แต่ละประเภท เช่น เสื้อหม้อห้อม กางเกงหม้อห้อม เสื้อผ้าฝ้าย กระเป๋าผ้า และของที่ระลึก เพื่อให้ทราบว่าสินค้าประเภทใดมีต้นทุนสูง

สร้างรายได้สูง และให้ผลตอบแทนมากที่สุด ซึ่งจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผนการผลิตได้ตรงกับสินค้าที่สร้างผลตอบแทนให้กิจการ

2. ควรศึกษาจุดคุ้มทุนและระยะเวลาคืนทุนโดยใช้ข้อมูลการผลิตจริงที่ละเอียดมากขึ้น ควรเก็บข้อมูลจำนวนผลิต จำนวนขาย ราคาขาย ต้นทุนผันแปร และค่าใช้จ่ายคงที่ของแต่ละผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถคำนวณจุดคุ้มทุนและระยะเวลาคืนทุนได้อย่างชัดเจน และนำผลที่ได้มาใช้ประกอบการตัดสินใจด้านการผลิตและการลงทุนของกิจการ

3. ควรศึกษาการเปลี่ยนแปลงของราคาวัตถุดิบและผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต จากการสัมภาษณ์พบว่า ในบางช่วงราคาผ้าดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดเย็บเพิ่มขึ้นประมาณ 10–20% ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรเก็บข้อมูลราคาวัตถุดิบในแต่ละช่วงเวลา และวิเคราะห์ว่าการเปลี่ยนแปลงของราคาวัตถุดิบส่งผลต่อต้นทุนต่อหน่วยและกำไรของกิจการมากน้อยเพียงใด

4. ควรศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์และช่องทางการตลาด ควรศึกษาความต้องการของผู้บริโภคที่มีต่อรูปแบบ สี ลวดลาย และผลิตภัณฑ์จากผ้าหม้อห้อม รวมถึงศึกษาประสิทธิภาพของช่องทางการจำหน่าย เช่น หน้าร้าน การออกบูธ และช่องทางออนไลน์ เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มยอดขายให้เหมาะสมกับความต้องการของตลาด

5. ควรศึกษาการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน จากข้อเสนอแนะของผู้ประกอบการ ควรมีการศึกษาความเหมาะสมของการเข้าร่วมโครงการกับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น อุตสาหกรรมจังหวัด กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงพาณิชย์ และหน่วยงานภาคเอกชน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด และเพิ่มโอกาสในการขยายตลาดของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้ายต่อไป

บรรณานุกรม

กตัญญู หิรัญญสมบูรณ์ (2549) *การจัดการธุรกิจขนาดย่อม* (พิมพ์ครั้งที่ 7). เท็กซ์แอนด์เจอร์นัล

กนกเพิ่ม ขันโคกกรวด (2558) *การบัญชีต้นทุนเบื้องต้น*. บริษัท ศูนย์หนังสือเมืองไทย จำกัด

กรรณิกา เพชแก้ว(2563, 18 มิถุนายน) *หม้อห้อม บ้านทุ่งโฮ้ง แพร่* เทคโนโลยีชาวบ้าน https://www.technologychaoban.com/uncategorized/article_83854

จตุพร พินิจนึก (2559) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเส้นไหมกลุ่มผู้ปลูกหม่อนเลี้ยงไหมบ้านโคก ตำบลเนินยาง อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ *วารสารวิถีสังคมมนุษย์มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 4*(2), 350–367

ชนกนาถ มะยูโซ๊ะ (2555) *ศิลปะการออกแบบลวดลายผ้าด้วยการมัดย้อมสีจากธรรมชาติ: ศึกษาเฉพาะประเภท รูปแบบ เทคนิคและกระบวนการออกแบบลวดลายด้วยการมัดย้อมผ้า* [รายงานการวิจัย] มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

เทศบาลตำบลทุ่งโฮ้ง (2561) *ข้อมูลพื้นที่ตำบลทุ่งโฮ้ง* http://thunghong.blogspot.com

บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ (2542) *เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย* บีแอนด์บีพับลิชิ่ง

บุญญรัตน์ กุศลส่ง (2554) *ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อฟิล์มกรองแสงติดรถยนต์: กรณีศึกษา เขตรังสิต จังหวัดปทุมธานี* [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

เมทิกา สินสุรินทร์ (2562) *ต้นทุน ผลตอบแทน และปัญหาของผู้ปักผ้าชนเผ่าม้ง หมู่บ้านไทยเจริญ ตำบลม่วงยาย อำเภอเวียงแก่น จังหวัดเชียงราย* มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

นฤดล รุดโถ (2561) *แนวความคิดทางการตลาด* https://jiradabbc.wordpress.com

นันทิดา ชะเวิงรัมย์ และคณะ (2561, 5 กรกฎาคม) *การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนผลิตภัณฑ์ผ้าไหมของแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านโคกเมือง ตำบลจรเข้มาก อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์* http://dspace.bru.ac.th/xmlui/bitstream/handle/123456789/3931

บรรณานุกรม (ต่อ)

นิมิตร ไชยวงค์ (2559) อิทธิพลของส่วนประสมทางการตลาดและภาพลักษณ์ตราสินค้าที่มีต่อพฤติกรรมการตัดสินใจซื้อรถยนต์กระบะของผู้บริโภคจังหวัดลำปาง *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, 5*(2), 115

พี มูลวันดี (2560) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนจากเสื่อทอของกลุ่มสตรี ตำบลทุ่งวาง อำเภอสตึก จังหวัดบุรีรัมย์ *วารสารวิจัยและพัฒนา, 12*(1), 8–16

ฤติมา มุ่งหมาย, วรนุช กุอุทา, และรัชนิกร วรรณสถิตย์ (2564) การศึกษาเรื่องต้นทุนและผลตอบแทนของการเกษตรปลูกหม่อนเลี้ยงไหม กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนทอผ้าตำบลหนองบ่อ จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารการจัดการและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 8*(2), 79–92

ลัดดา บุตรเลียง (2563, 18 มิถุนายน) *โครงการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ บีบ รัด มัด ย้อม (ศิลปะการออกแบบลวดลายผ้าด้วยสีสังเคราะห์)* https://sites.google.com/site/phamadyxm/work0/bth-thi-1-bthna

วรรณพร แซ่ซิ้ม (2563, 18 มิถุนายน)*ผ้ามัดย้อมจากผลลูกจาก* Thaiinvention.http://www.thaiinvention

วิมลกาญจน์ จันทร์ประเสริฐ, ทรงกลด พลพวก และสันธนะ ประสงค์สุข. (2561). การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเสื่อกก กลุ่มแม่บ้านทอเสื่อกก บ้านหนองเกาะ ตำบลตระเปียงเตีย อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์*วารสารวิชาการเฉลิมกาญจนา, 5*(1), 201–206

ศักดิพัฒน์ วงศ์ไกรศรี (2557) *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4'Cs ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด 4'Fs ปัจจัยการโฆษณาทางสังคมออนไลน์ และปัจจัยกิจกรรมการตลาดที่ส่งผลต่อความตั้งใจในการในบริการสนามฟุตบอลหญ้าเทียมของผู้ใช้บริการในเขตกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต] มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2541) *การบริหารการตลาด* ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์

ศิลปพร ศรีจั่นเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี (2564) *การบัญชีการเงินเบื้องต้นสำหรับผู้ประกอบการ*ทีพีเอ็นเพรส

บรรณานุกรม (ต่อ)

ศูนย์ส่งเสริมศิลปะและหัตถกรรมนานาชาติแห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน). (2563) *ต้นกก* https://www.sacict.or.th/th/detail/2018-09-14-11-35-v-Plg

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. (2558). *การบัญชีต้นทุน*. แมคกรอ-ฮิล

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดยโสธร (2564) *เศรษฐกิจฐานรากมั่นคงและชุมชนพึ่งตนเองได้ภายในปี 2564* https://yasothon.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/46/2019/02/019.pdf

สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2565) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13*. https://www.nesdc.go.th/articleattach/articlefile_pdf

หทัยรัตน์ ศรีบุบ และคณะ (2563) การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตปลาส้มสายเดี่ยว: กรณีศึกษาวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์แปรรูปปลา บ้านห้วยบง ตำบลโนนเมือง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, 4*(1), 43–55

อนุรักษ์ ทองสุโขวงศ์ (2559) *การบัญชีต้นทุน*. ซีเอ็ดยูเคชั่น

อำนาจ รัตนสุวรรณ และธีรเสฏฐ์ ศิรธนานนท์ (2564) *การบัญชีขั้นต้น*. พิมพ์พรรณการพิมพ์

วิศรุตา อรุณรัตน์ (2550) *ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตเสื่อกระจูดของกลุ่มกระจูดทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง* [วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท] มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

นางสาวปาริชาต สวยรูป

ครูแผนกวิชาการบัญชีวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

นางสาวสุภาพร ธนะขว้าง

ครูแผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

นางสาวไพริน จินดา

ครูแผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ภาคผนวก ข

สำเนาหนังสือราชการ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ แผนกวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ที่ ๑๒๘๒/๒๕๖๙ **วันที่** ๕ สิงหาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล และนางสาวอมรรัตน์ วังตา นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี กำลังดำเนินการจัดทำโครงงานวิชาชีพ เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย โดยมี นายยุทธนา เขียวนิล เป็นครูที่ปรึกษาหลักในการควบคุมการจัดทำโครงงานวิชาชีพ เพื่อให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีความถูกต้อง แม่นยำ และมีความสมบูรณ์ตามหลักวิชาการ

ในการนี้ แผนกวิชาการบัญชี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ครูที่มีรายชื่อต่อไปนี้ ๑) นางสาวปาริชาต สวยรูป ครูแผนกวิชาการบัญชี ๒) นางสาวสุภาพร ธนะขว้าง ครูแผนกวิชาการบัญชี และ ๓) นางสาวไพริน จินดา ครูแผนกวิชาการบัญชี เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของเครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำโครงงานวิชาชีพในครั้งนี้ รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(นายยุทธนา เขียวนิล)
ตำแหน่ง ครู

- เรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวแก้วใจ ดวงมณี)
ขน. แผนกวิชาการบัญชี

เรียน ผอ. เพื่อโปรด

ว. กรรม
ง. แจ้งผู้เกี่ยวข้อง

ว่าที่ ร.ต.
(เอ้ จิตรง)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

๑๐ สค ๖๙

ที่ ศธ ๐๖๓๐.๘/ ๖๗๕

สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ ๒
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
๔ ถนนยันตรกิจโกศล ตำบลในเวียง
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ๕๔๐๐๐

๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายแทนดิลก หล้าคำมี ผู้จัดการร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล และนางสาวอมรรัตน์ วังตา นักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยเพื่อจัดทำโครงงานวิชาชีพ เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย โดยมี นายยุทธนา เขียวนิล เป็นครูที่ปรึกษาหลักในการควบคุมการจัดทำโครงงานวิชาชีพดังกล่าว

ในการนี้ วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ทั้งนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากการตอบแบบสัมภาษณ์จะถูกนำไปวิเคราะห์และนำเสนอในภาพรวมเพื่อประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น โดยจะไม่ส่งผลกระทบหรือเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของท่านแต่อย่างใด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายอนรรฆ ชนาธินาถพงศ์)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ฝ่ายวิชาการ
โทรศัพท์ ๐ ๕๔๕๑ ๑๒๘๖
ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ AMS: วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่
นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล โทร. ๐๙ ๓๓๐๑ ๘๗๓๐

ภาคผนวก ค

แบบสัมภาษณ์ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม

กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ประสบการณ์ในการขายผ้าหม้อห้อม.....ปี

ผู้สัมภาษณ์.....วันที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ:.....
2. อายุ:.....ปี
3. ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ.....ปี
4. จำนวนแรงงานทั้งหมด.....คน
   แรงงานในครอบครัว.....คน
   แรงงานภายนอก.....คน
5. ผลิตภัณฑ์ที่ร้านจำหน่าย
   - ☐ เสื้อหม้อห้อม
   - ☐ กางเกงหม้อห้อม
   - ☐ เสื้อผ้าฝ้าย
   - ☐ กระเป๋าผ้า
   - ☐ ของที่ระลึก
   - ☐ อื่น ๆ.....
6. ช่องทางการจำหน่ายสินค้า
   - ☐ หน้าร้าน
   - ☐ ขายส่ง
   - ☐ Facebook
   - ☐ Line
   - ☐ TikTok
   - ☐ Shopee

☐ Lazada

☐ อื่น ๆ.....

7. รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้า.....บาท/เดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

1. กรุณาอธิบายลักษณะการดำเนินธุรกิจของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย และผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้หลักของร้าน

.....

.....

.....

.....

2. กรุณาอธิบายขั้นตอนการผลิตผ้าหม้อห้อม ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบจนถึงสินค้าพร้อมจำหน่าย

.....

.....

.....

.....

3. วัตถุดิบหรือส่วนผสมที่ใช้ในการผลิต

3.1 เครื่องจักรและอุปกรณ์ ประกอบด้วยต้นทุนอะไรบ้าง

ลำดับที่	เครื่องมือและอุปกรณ์	ปริมาณที่ใช้	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
เฉลี่ยต้นทุนในการผลิตผ้าหม้อห้อม					

3.2 วัตถุดิบทางตรง 1 รอบการผลิต

ลำดับที่	รายการวัตถุดิบ	ปริมาณที่ใช้	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1					
2					
3					
4					
5					
รวมวัตถุดิบทางตรง					

3.3 ค่าแรงงานทางตรง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	หน่วยนับ	อัตราค่าจ้าง (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1					
2					
3					
รวมค่าแรงงานทางตรง					

3.4 ค่าใช้จ่ายในการผลิต

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1					
2					
3					
4					
5					
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต					

4. ร้านมีวิธีการกำหนดราคาขายสินค้าอย่างไร

.....

.....

.....

5. ปัจจุบันร้านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเท่าใด

.....

.....

.....

6. ร้านมีค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารที่สำคัญอะไรบ้าง

.....

.....

.....

7. ท่านคิดว่าธุรกิจของร้านมีผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

8. ร้านเคยวิเคราะห์ต้นทุน จุดคุ้มทุน หรือระยะเวลาคืนทุนในการดำเนินธุรกิจหรือไม่ หากเคย โปรดอธิบายวิธีการที่ใช้

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. ปัจจุบันร้านประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจด้านใดบ้าง

ด้านวัตถุดิบ

.....

.....

.....

ด้านต้นทุนการผลิต

.....

.....

.....

ด้านแรงงาน

.....

.....

.....

ด้านการตลาดและการจำหน่าย

.....

.....

.....

2. ท่านมีแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มผลตอบแทนของกิจการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3. ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาธุรกิจร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เพื่อให้สามารถแข่งขันและสร้างผลตอบแทนได้มากขึ้นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์

ภาคผนวก ง

สรุปแบบสัมภาษณ์ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม

กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

ชื่อ (นาย/นาง/นางสาว) แทนดิลก นามสกุล หล้าคำมี

บ้านเลขที่ 326/3 หมู่ที่ 2 ตำบล ทุ่งโฮ้ง อำเภอ เมือง จังหวัด แพร่

ประสบการณ์ในการขายผ้าหม้อห้อม 11 ปี

ผู้สัมภาษณ์ นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล วันที่สัมภาษณ์ วันที่ 9 สิงหาคม พศ. 2569

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

1. เพศ: ชาย
2. อายุ: 45 ปี
3. ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ 11 ปี
4. จำนวนแรงงานทั้งหมด 10 คน

   แรงงานในครอบครัว 3 คน

   แรงงานภายนอก 7 คน
5. ผลิตภัณฑ์ที่ร้านจำหน่าย

   ☑ เสื้อหม้อห้อม

   ☑ กางเกงหม้อห้อม

   ☑ เสื้อผ้าฝ้าย

   ☑ กระเป๋าผ้า

   ☑ ของที่ระลึก

   ☐ อื่น ๆ.....
6. ช่องทางการจำหน่ายสินค้า

   ☑ หน้าร้าน

   ☑ ขายส่ง

   ☑ Facebook

   ☑ Line

   ☑ TikTok

   ☑ Shopee

☐ Lazada

☐ อื่น ๆ.....

7. รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้า 150,000 บาท/เดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

1. กรุณาอธิบายลักษณะการดำเนินธุรกิจของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย และผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้หลักของร้าน

เสื้อผ้าฝ้ายหม้อห้อมสำเร็จรูปทุกชนิด ผ้าฝ้ายทอมือ งานอีโคปริ้นท์

2. กรุณาอธิบายขั้นตอนการผลิตผ้าหม้อห้อม ตั้งแต่การเตรียมวัตถุดิบจนถึงสินค้าพร้อมจำหน่าย

- ผ้าดิบผ้าม้วนมา,ส่งทำลายผ้า,ออกแบบลวดลาย,ออกแบบเสื้อแพทเทิร์นส่งตัดและเย็บ

3. วัตถุดิบหรือส่วนผสมที่ใช้ในการผลิต

3.1 เครื่องจักรและอุปกรณ์ ประกอบด้วยต้นทุนอะไรบ้าง

ลำดับที่	เครื่องมือและอุปกรณ์	ปริมาณที่ใช้	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1	จักรเย็บผ้า	3	ตัว	18,000	54,000
2	กรรไกร	6	ตัว	800	4,800
3	เครื่องตัดผ้า	3	ตัว	1,500	45,000
4					
5					
6					
7					
เฉลี่ยต้นทุนในการผลิตผ้าหม้อห้อม		12	ตัว	20,300	103,800

3.2 วัตถุดิบทางตรง 1 รอบการผลิต

ลำดับที่	รายการวัตถุดิบ	ปริมาณที่ใช้	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1	ผ้าดิบ	10	ม้วน	3,500	35,000
2	เชือกยางยืด	5	ม้วน	500	2,500
3	ยางยืด	5	ม้วน	120	600
4	กระดุม	10	ห่อ	250	2,500
5	ป้ายชื่อร้าน	200	ชิ้น	0.25	50
รวมวัตถุดิบทางตรง		230		4,370.25	40,650

3.3 ค่าแรงงานทางตรง

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	หน่วยนับ	อัตราค่าจ้าง (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1	ค่าจ้างพนักงาน	1	คน	12,000	12,000
2					
3					
รวมค่าแรงงานทางตรง		1	คน	12,000	12,000

3.4 ค่าใช้จ่ายในการผลิต

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	หน่วยนับ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	รวมเป็นเงิน (บาท)
1	ค่าตัดเย็บ	4	คน	20,000	20,000
2	ค่าขนส่งสินค้า	1	บริษัท	4,000	4,000
3					
4					
5					
รวมค่าใช้จ่ายในการผลิต		5		24,000	24,000

4. ร้านมีวิธีการกำหนดราคาขายสินค้าอย่างไร

คำนวฯจากต้นทุนสินค้าระหว่าง 50:50

5. ปัจจุบันร้านมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเท่าใด

100,000 – 200,000 ต่อเดือน

6. ร้านมีค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารที่สำคัญอะไรบ้าง

ค่าเช่าพื้นที่ออกบูทและค่าขนส่ง

7. ท่านคิดว่าธุรกิจของร้านมีผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่ เพราะเหตุใด

คุ้มค่าในการลงทุนเพราะสามารถทำกำไรให้กับธุรกิจได้ต่อนื่อง

8. ร้านเคยวิเคราะห์ต้นทุน จุดคุ้มทุน หรือระยะเวลาคืนทุนในการดำเนินธุรกิจหรือไม่ หากเคย โปรดอธิบายวิธีการที่ใช้

เคยวิเคราะห์ เช่น สินค้าตัวไหนผลิตออกมาแล้วสามารถจำหน่ายได้ราคาสูงและขายไวก็จะทำออกมาเรื่อยๆส่วนตัวไหนขายช้าและขายได้น้อยก็จะเลิกผลิต

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

1. ปัจจุบันร้านประสบปัญหาในการดำเนินธุรกิจด้านใดบ้าง

ด้านวัตถุดิบ

ไม่ประสบปัญหาเพราะหาวัตถุดิบได้ตลอด

ด้านต้นทุนการผลิต

บางช่วงผ้าดิบและอุปกรณ์ที่ใช้ในการตัดเย็บขึ้นราคาก็จะมีค่าต้นทุนเพิ่มขึ้น 10% - 20%

ด้านแรงงาน

ไม่มีปัญหา

ด้านการตลาดและการจำหน่าย

ไม่ค่อยมีปัญหาเพราะมีหน้าร้านและมีการออกบูธแสดงสินค้าประจำอยู่แล้วมีช่องทางออนไลน์ด้วย

2. ท่านมีแนวทางในการลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มผลตอบแทนของกิจการอย่างไร

จากที่เราเคยจ้างหรือสั่งร้านทำให้เราก็ทำเอง เช่น ป้ายลาเบล ป้ายราคา และการประกอบผ้า เช่นการใส่กระดุม จากเคยจ้างร้านอื่นทำเราก็เจาะเองทั้งหมด

3. ท่านมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาธุรกิจร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย เพื่อให้สามารถแข่งขันและสร้างผลตอบแทนได้มากขึ้นอย่างไร

เข้าร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ เช่น อุตสาหกรรมจังหวัด,กรมพัฒนาชุมชน,กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายในและหน่วยงานเอกชนและมีการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ทันสมยอยู่ตลอดเ

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบ

ภาคผนวก จ

ดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

แบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม

กรณีศึกษา ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

ผู้จัดทำโครงงาน: นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล

นางสาวอมรรัตน์ วังตา

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย
2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย
3. เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

คำชี้แจง

ผู้ทรงคุณวุฒิโปรดพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสัมภาษณ์กับวัตถุประสงค์ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงข้อคำถาม โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงาน ควรตัดออก

0 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงานเพียงบางส่วน ควรปรับปรุงแก้ไข

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงาน ควรคงไว้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	คะแนนพิจารณา			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์				
1. เพศ				
2. อายุ				
3. ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ				
4. จำนวนแรงงาน				
5. ผลิตภัณฑ์ที่ร้านจำหน่าย				
6. ช่องทางการจำหน่ายสินค้า				
7. รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้า				
ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน				
1. ลักษณะการดำเนินธุรกิจและผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้หลัก				
2. ขั้นตอนการผลิตผ้าหม้อห้อม				

นิยามเชิงปฏิบัติการ	คะแนนพิจารณา			ข้อเสอแนะ
	+1	0	-1	
3. วัตถุดิบหรือส่วนผสมที่ใช้ในการผลิต ปริมาณที่ใช้ และราคาต่อหน่วย				
4. การกำหนดราคาจำหน่ายสินค้า				
5. รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้า				
6. ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร				
7. ผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ				
8. การวิเคราะห์ต้นทุน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน				
ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ				
1. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ				
2. แนวทางในการลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มผลตอบแทนของกิจการ				
3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาธุรกิจร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย				

ลงชื่อ.....

(.....)

ภาคผนวก ฉ

สรุปดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

สรุปแบบประเมินดัชนีความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์
เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการผลิตผ้าหม้อห้อม
กรณีศึกษา ลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

ผู้จัดทำโครงงาน: นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล

นางสาวอมรรัตน์ วังตา

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปและกระบวนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย
2. เพื่อวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย
3. เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนจากการผลิตผ้าหม้อห้อมของร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

คำชี้แจง: ผู้เชี่ยวชาญโปรดพิจารณาให้คะแนน โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

-1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงาน ควรตัดออก

0 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงานเพียงบางส่วน ควรปรับปรุงแก้ไข

+1 หมายถึง ข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงงาน ควรคงไว้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	สรุปค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3			
ตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์						
1. เพศ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2. อายุ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3. ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
4. จำนวนแรงงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
5. ผลิตภัณฑ์ที่ร้านจำหน่าย	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
6. ช่องทางการจำหน่ายสินค้า	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
7. รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้า	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตอนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ (21/21)					1	ใช้เก็บได้
ตอนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน						
1. ลักษณะการดำเนินธุรกิจและผลิตภัณฑ์ที่สร้างรายได้หลัก	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2. ขั้นตอนการผลิตผ้าหม้อห้อม	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3. วัตถุดิบหรือส่วนผสมที่ใช้ในการผลิต ปริมาณที่ใช้และราคาต่อหน่วย	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้

นิยามเชิงปฏิบัติการ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	สรุปค่า IOC	สรุปผล
	1	2	3			
4. การกำหนดราคาจำหน่ายสินค้า	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
5. รายได้เฉลี่ยจากการจำหน่ายสินค้า	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
6. ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
7. ผลตอบแทนจากการดำเนินธุรกิจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
8. การวิเคราะห์ต้นทุน จุดคุ้มทุน และระยะเวลาคืนทุน	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตอนที่ 2: ข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน (24/24)					1	ใช้เก็บได้
ตอนที่ 3: ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ						
1. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
2. แนวทางในการลดต้นทุนการผลิตหรือเพิ่มผลตอบแทนของกิจการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาธุรกิจร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย	+1	+1	+1	3	1	ใช้เก็บได้
สรุปตอนที่ 3: ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ					1	ใช้เก็บได้

ภาคผนวก ช

ภาพถ่ายในการดำเนินการวิจัย

ภาพที่ ช-1 การลงพื้นที่สัมภาษณ์คุณดิลกที่ร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย ในวันที่ 09/08/69

ภาพที่ ช-2 สัมภาษณ์และเก็บข้อมูลและบันทึกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์ ในวันที่ 09/08/69

ภาพที่ ช-3 แนะนำอุปกรณ์บางส่วนที่มีภายในร้าน

ภาพที่ ช-4 ป้ายคอเสื้อแบรนด์ลาเบลของทางร้าน

ภาพที่ ช-5 ลักษณะของลวกลายและเสื้อหม้อห้อมของทางร้านลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

ภาพที่ ช-6 หน้าร้านของลี่ & มี่ ผ้าฝ้าย

ภาคผนวก ซ

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ

หนังสือรับรองการใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

1. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว) แทนดิลก หล้าคำมี
ตำแหน่ง เจ้าของร้าน
ชื่อหน่วยงาน ร้าน ลี่ & ลี่ ผ้าฝ้าย
สถานที่ตั้ง บ้านเลขที่ 226/3 หมู่ที่ 2 ตำบล ทุ่งโฮ้ง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่
ขอรับรองว่าได้นำผลงานสิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์/โครงงานวิชาชีพ เรื่อง การวิเคราะห์ต้นทุน และผลตอบแทน
ของกลุ่มผ้าทอมือ กรณีศึกษา ร้านลี่ & ลี่ ผ้าฝ้าย
ซึ่งเป็นผลงานของนักเรียน นักศึกษา ระดับชั้น ปวส.1 ปีการศึกษา 2568 หมู่เรียนที่ 2
สาขางาน บริหารธุรกิจ แผนกวิชา การบัญชี
ผลงานวิจัยในไปใช้งานจริง/นำไปใช้ประโยชน์จริง ในระดับ
☑ สถานศึกษา ☐ ชุมชน/หน่วยงาน ☐ จังหวัด ☐ ประเทศ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ มาใช้ประโยชน์ในองค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม/ข้าพเจ้า ทางด้านต่อไปนี้ (โปรดเลือกรูปแบบการนำไปใช้ประโยชน์และสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)
(✓) การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ ระบุ เป็นความรู้ในการนำองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทน
โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ 09 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2569
ถึงวันที่ 09 เดือน กันยายน พ.ศ. 2569
( ) การใช้ประโยชน์ในเชิงสาธารณะ ระบุ .....
โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....
ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....
( ) การใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย ระบุ .....
โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....
ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....
( ) การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ระบุ.....
โดยเริ่มนำมาใช้ประโยชน์ ตั้งแต่วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....
ถึงวันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

ทั้งนี้ผลจากการที่องค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม/ข้าพเจ้า ได้นำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์/งานวิชาชีพดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงในองค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม พอสรุปได้คือร้านลี่ & ลี่ ผ้าฝ้ายได้นำผลไปใช้ในการวางแผนต้นทุนและคำนวณผลตอบแทนของกิจการได้อย่างชัดเจน

ข้าพเจ้าขอลงนามในหนังสือรับรองการนำไปใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่ เพื่อเป็นหลักฐานการนำผลงานโครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์มาใช้ประโยชน์ดังกล่าว

ลงลายมือชื่อ แทนดิลก หล้าคำมี
(นายแทนดิลก หล้าคำมี)
ตำแหน่ง เจ้าของร้าน
วันที่ 06 / ก.ย. / 2569

ใบแนบหลักฐานการใช้ประโยชน์โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์จากหน่วยงานภายในของวิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

หลักฐานที่แนบมาพร้อมนี้เพื่อเป็นการยืนยันการนำผลงานวิจัย/งานสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ (สามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

(/) ภาพถ่ายกิจกรรม/โครงงาน/ผลงานที่ได้พัฒนาจากโครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์

( ) เอกสารที่แสดงให้เห็นว่ามีการใช้โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ไปปรับปรุงหรือพัฒนา

( ) ผลงาน ผลิตภัณฑ์ หรือรางวัลที่เกิดขึ้น อันมีผลจากการใช้โครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์ไปปรับปรุงหรือพัฒนา

( ) ผลประกอบการขององค์กร/หน่วยงาน/กลุ่ม ด้านบัญชีหรือรายได้ที่แสดงให้เห็นว่าเพิ่มขึ้นจากการได้พัฒนาจากโครงงานทางวิชาชีพ/สิ่งประดิษฐ์/งานสร้างสรรค์

(/) ผลงานหรือหลักฐานอื่น ๆ

ประวัติของผู้จัดทำโครงงาน

ประวัติของผู้จัดทำโครงงาน

ชื่อ-สกุล	นางสาวปิยะธิดา ปิยะโกศล
วันที่เกิด	วันที่ 31 เดือน ตุลาคม พศ. 2549
ที่อยู่ปัจจุบัน	95/1 หมู่ที่1 ตำบลเหมืองหม้อ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 54000
เบอร์โทร	093-301-8730
ประวัติการศึกษา	
พศ.2565	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น โรงเรียนพิริยาลัย จังหวัดแพร่
พศ.2568	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพพิทักษ์วิทยา
ปัจจุบัน	กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่

ประวัติของผู้จัดทำโครงงาน

ชื่อ-สกุล นางสาวอมรรัตน์ วังตา

วันที่เกิด วันที่ 3 เดือน กันยายน พศ. 2549

ที่อยู่ปัจจุบัน 53 หมู่ที่11 ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ 54000

เบอร์โทร 083-017-6251

ประวัติการศึกษา

พศ.2565	สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมตอนต้น โรงเรียนเทพพิทักษ์วิทยา
พศ.2568	สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนเทพพิทักษ์วิทยา
ปัจจุบัน	กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยอาชีวศึกษาแพร่